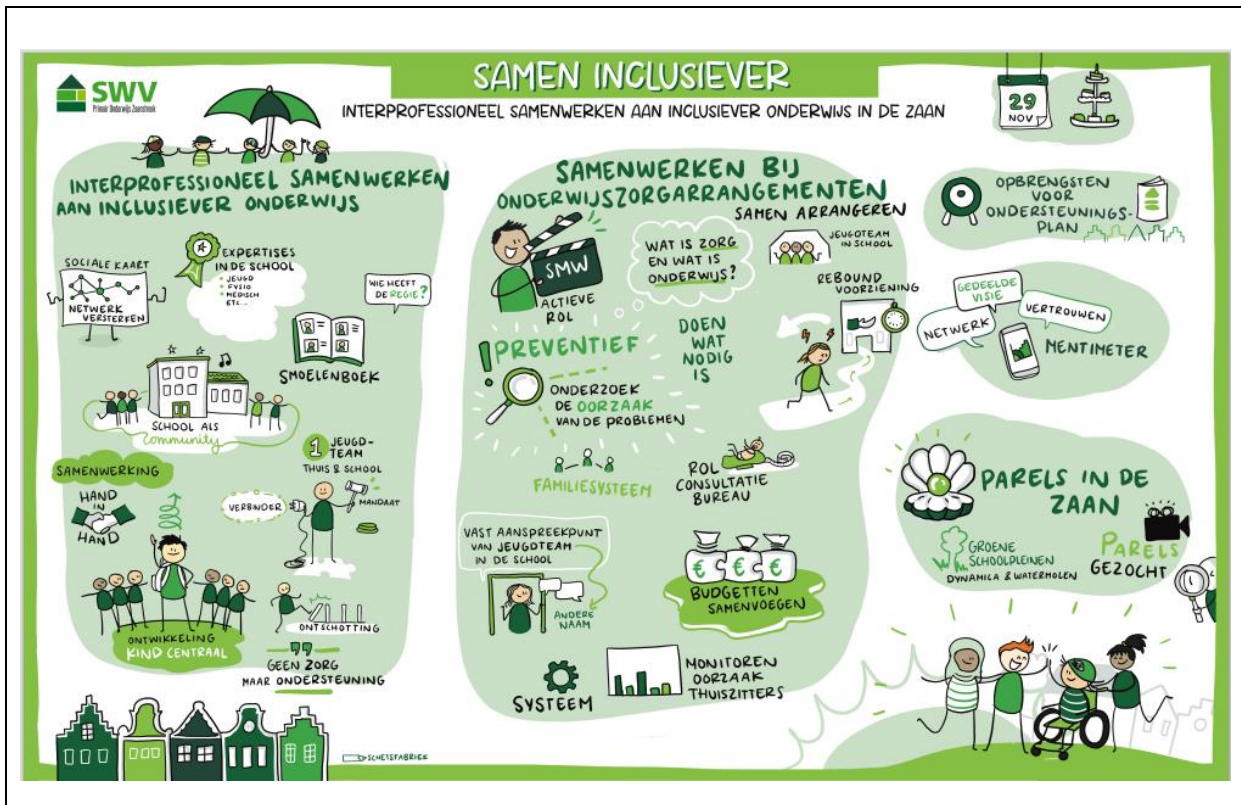

Thema: Samen Inclusiever

Interprofessioneel samenwerken aan een dekkend netwerk van voorzieningen in de Zaanstreek

SWV PO Zaanstreek 27.05
Zaanstad, Oostzaan en Wormerland

High Tea 29-11-2023
Anneke Bax (namens coördinatie SWV)
Marianne den Otter (Fontys OSO)

Samen inclusiever in Beeld – een beeldimpressie

Inhoudsopgave

1. Context, doel en resultaatverwachting	4
1.1 Context en praktijkvraagstuk	
1.2 Doelstelling en resultaatverwachting	
2. Kaders Samen Inclusiever & interprofessioneel samenwerken	5
2.1 Waarom Samen inclusiever en interprofessioneel samenwerken?	6
2.2 Wettelijke kaders	8
2.2.1 Wet Passend Onderwijs	9
2.2.2 Jeugdwet en aanverwante wetten	11
2.2.3 Onderwijszorgarrangementen (OZA) en Zorg in Onderwijstijd (ZOA)	12
2.2.4 Inspectie van het Onderwijs	15
2.3. Inclusief Onderwijs	16
2.3.1. Steeds Inclusiever	16
2.3.2. Route naar inclusiever onderwijs 2035 - Contouren werkagenda OC&W	17
2.4. Het Ondersteuningsplan SWV PO Zaanstreek 2022-2024 & interprofessioneel samenwerken	19
2.5. Veldverkenning 'Samen leren en werken aan inclusiever onderwijs in de Zaanstreek	20
3. Gespreksthema's en data gesprekstafels	21
3.1 Thema 1: Interprofessioneel samenwerken	21
3.2 Thema 2: Interprofessioneel samenwerken bij Onderwijszorgarrangementen (OZA)	32
3.3. Pareltjes in de Zaanstreek	41
4. Samenvattend beeld en input voor het Ondersteuningsplan 2024 - 2028	43
4.1. Samenvattend beeld 'Samen inclusiever'	44
4.2. Input voor het Ondersteuningsplan 2024-2028	45
5. Bibliografie	46

1. Context, doel en resultaatverwachting

1.1. Context

Het Samenwerkingsverband SWV Primair Onderwijs Zaanstreek 27.05 (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan) werkt samen aan een dekkend netwerk voor voorzieningen binnen het kader van Passend onderwijs voor een kleine 15 duizend kinderen in de basisschoolleeftijd.

Het samenwerkingsverband Primair Onderwijs Zaanstreek bestaat uit zeven schoolbesturen (met 58 basisscholen en 2 scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Dit zijn: Stichting Agora (bijzonder primair onderwijs in de Zaanstreek); Stichting Zaan Primair (openbaar primair en (voortgezet) speciaal onderwijs), Stichting OpSpoor (Primair Openbaar Onderwijs in de regio Waterland & Oostzaan), Stichting Vrije Scholen Ithaka, Stichting de Werf voor Onderwijs op Grondslag van Vrije Persoonlijkheidsvorming, Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad en Stichting De Eigen Wijs.

Binnen het samenwerkingsverband is een Ondersteuningsplan 2022 -2024 geschreven, waarin de besturen vele ambities beschreven hebben, die vragen om een evaluatie en doorontwikkeling voor het nieuwe Ondersteuningsplan 2024-2028. Een belangrijk vraagstuk hierbinnen is het thema 'Interprofessioneel samenwerken met ketenpartners'. Dat is de focus voor deze bijeenkomst, waarvoor partners zijn uitgenodigd uit onderwijs, gemeente, zorg, maatschappelijk en jeugdwerk.

Door middel van ronde tafelgesprekken met ketenpartners uit diverse beroepsgroepen, wordt er in het 'goede gesprek' nagedacht over ambities en concrete beleidslijnen voor 2024-2028.

De onderliggende kaders hierbij zijn: het Ondersteuningsplan 2022-2024, data van het onderzoek 'Samen leren en werken aan inclusiever onderwijs in de Zaanstreek' en actuele wettelijke kaders.

1.2. Doelstelling en resultaatverwachting

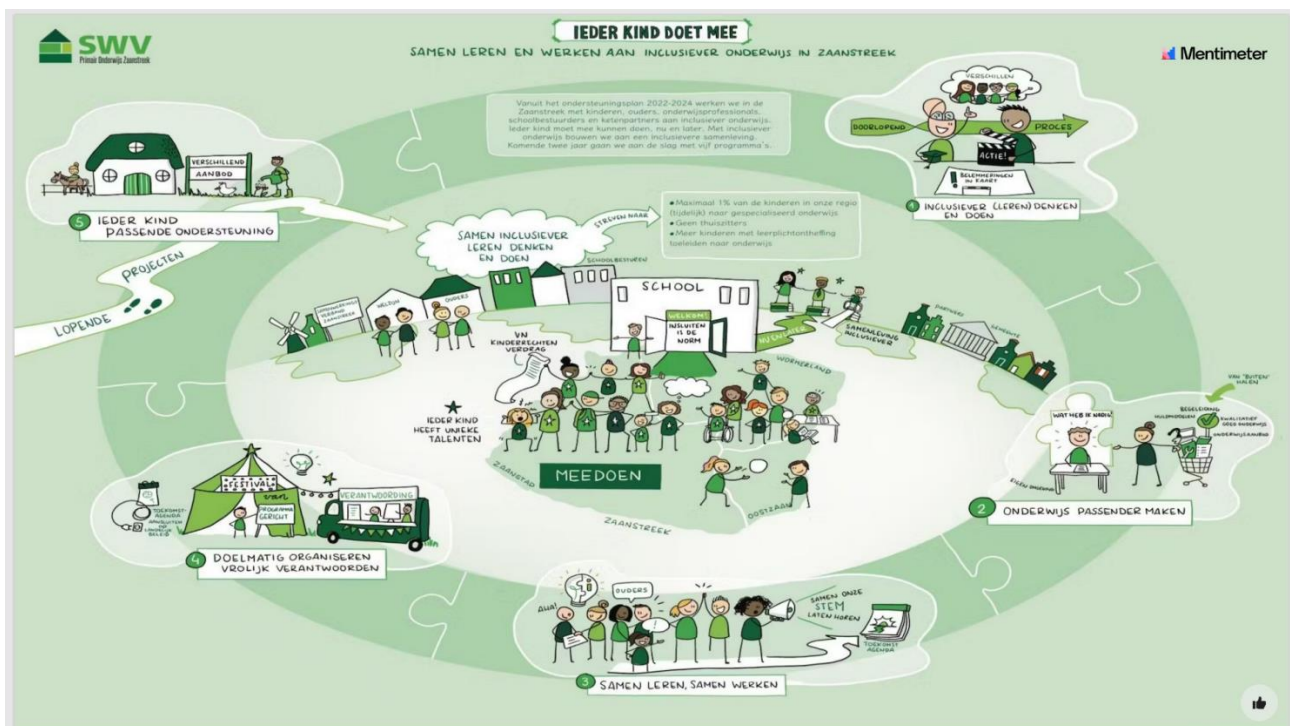
De doelstelling van deze ronde tafelgesprekken is om met de focus op 'Interprofessioneel samenwerken' samen te werken met ketenpartners aan de opdracht van Passend Onderwijs: een dekkend netwerk van

voorzieningen om voor doelgroepen in de extra ondersteuning, passend onderwijs en passende ondersteuning te arrangeren.

De gespreksopbrengsten vormen input voor het Ondersteuningsplan 2024-2028 op het thema 'Interprofessioneel samenwerken'.

Resultaatverwachting

Door een planmatige aanpak van gespreksthema's, begeleid door een gespreksbegeleider en ondersteund door een schrijver die bevindingen (data) van het gesprek verzameld, levert deze middag concrete input op voor het schrijven van het Ondersteuningsplan 2024-2028.

Onderstaand worden onderliggende kaders voor Samen Inklusiever aangereikt (h2), data van de tafelgesprekken gepresenteerd (h3), vertaald in input voor het Ondersteuningsplan 2024-2028 (h4).

2. Kaders Samen inclusiever – interprofessioneel samenwerken

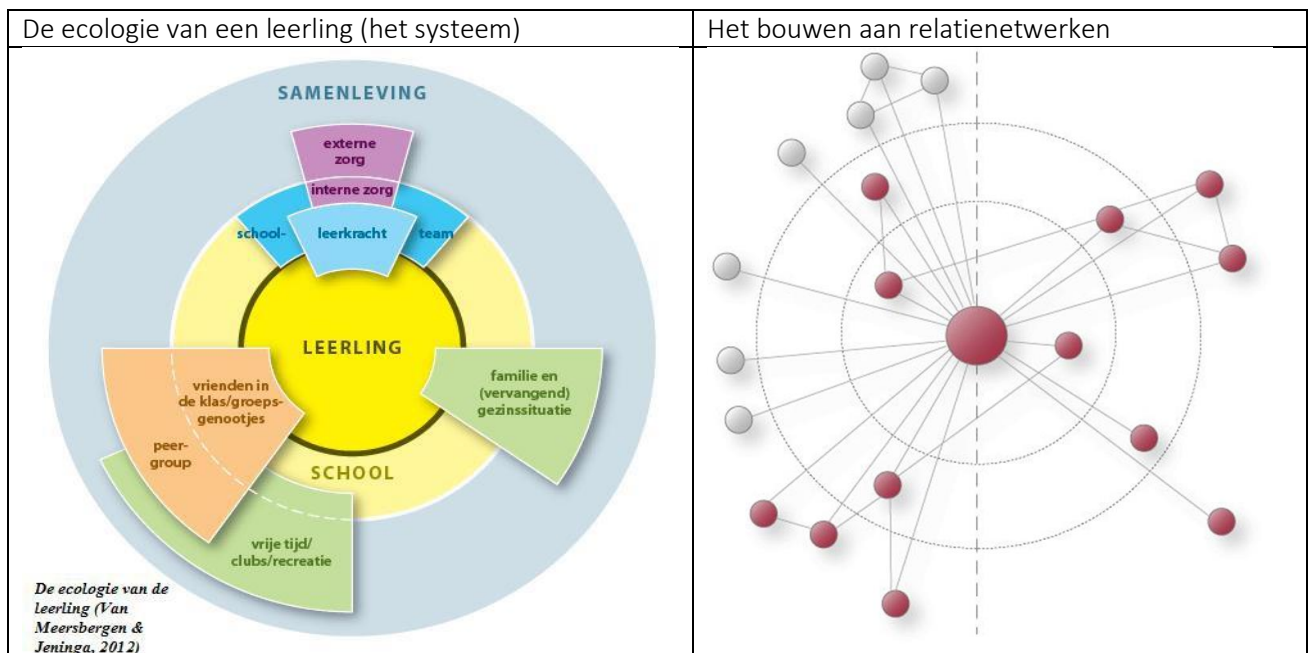
Onderstaand kaders en inhouden, als aanknopingspunt voor het formuleren van ambities, beleidslijnen en concrete doelen voor het Ondersteuningsplan 2024-2028:

- 2.1. Waarom samen inclusiever en interprofessioneel samenwerken?
- 2.2. Wettelijke kaders Samen inclusiever (Passend Onderwijs, Jeugdwet)
- 2.3. Inclusief onderwijs
- 2.4. Onderwijszorgarrangementen (OZA)
- 2.5. Interprofessioneel samenwerken in Ondersteuningsplan 2022-2024
- 2.6. Veldverkenning 'samen leren en werken aan inclusiever onderwijs in de Zaanstreek'

2.1. Waarom Samen inclusiever en interprofessioneel samenwerken?

Ieder kind groeit op in verschillende leefwerelden: gezin, school, buurt, vriendengroep, familie. Van de doelgroep kinderen in één samenwerkingsverband is er een groep kinderen die afhankelijk is van extra faciliteiten, voorzieningen en ondersteuning voor optimale ontwikkel- en groeikansen.

De ontwikkeling van een kind kan bij de doelgroep in de extra ondersteuning 'complex' en langs vele lijnen verlopen. Dit vraagt om het bouwen aan relatienetwerken van educatieve partners, die door verbindend te communiceren, samenwerken rondom één leerling met duidelijke rollen, taken en mandaten, waarbij het streven is dat het kind een natuurlijke ontwikkeling kan doorlopen, waarbij het netwerk van educatieve partners onderscheidend, faciliterend en ondersteunend samenwerkt.

Als samenwerken opgevat wordt vanuit een holistisch perspectief, betekent dit dat het kind als geheel meer is dan de som der delen. Dit vraagt om het bouwen van goede relatienetwerken rondom een kind, om te voorkomen dat er fragmentarisch en in sectoren gedacht en gehandeld wordt, maar dat iedere professional weet, wat zijn of haar concrete bijdrage is aan optimale groei en ontwikkeling van ieder kind vanuit gezamenlijk afgesproken doelen.

Voor de onderlinge betrokkenheid en het welbevinden van de netwerkpartners is het bouwen aan verbindende relaties 'Relatienetwerken' essentieel. Volgens Wielinga (2013) breng je netwerken tot leven door gezamenlijke ambities leidend te laten zijn, waarop de samenwerkende structuur volgt.

De betrokken educatieve partners ontwikkelen zich hierin als professionals die samenwerken met andere disciplines, meerdere perspectieven in kunnen nemen, onderlinge expertises erkennen en inzetten, met daarbinnen doelformulering en resultaatverwachting per expertise en als geheel.

Onderstaand het model van een T-shaped professional, met daarin de generieke en specifieke 'specialist – expert' bekwaamheden waarover professionals moeten beschikken om interprofessioneel samen te werken.

Interprofessioneel Samenwerken als T-shaped professionals

Generalist

Algemene kennis van andere disciplines, samen kunnen werken, meerdere perspectieven in kunnen nemen, expertise van anderen zien als aanvullend en waardevol, communicatievaardigheden

Specialist

Vakspecifieke competenties
Verdiepte kennis en ervaring

Figuur 2.

De T-shaped professional als:

1) Generalist – op de horizontale as:

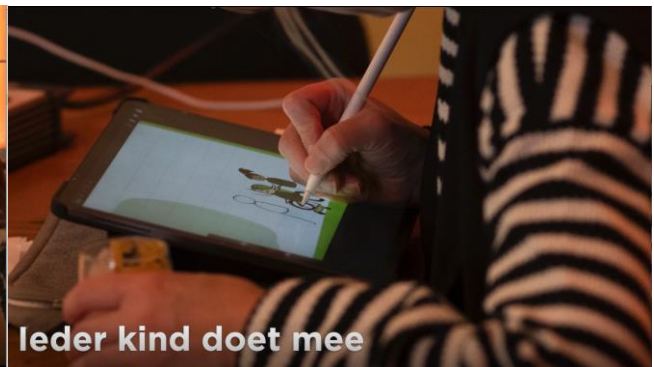
bezit vaardigheden en competenties om samen te werken met andere disciplines, kunnen meerdere perspectieven innemen en zien expertise van anderen als waardevol en verrijkend. Kan verbindend communiceren.

2) Specialist – Expert – op de verticale as:

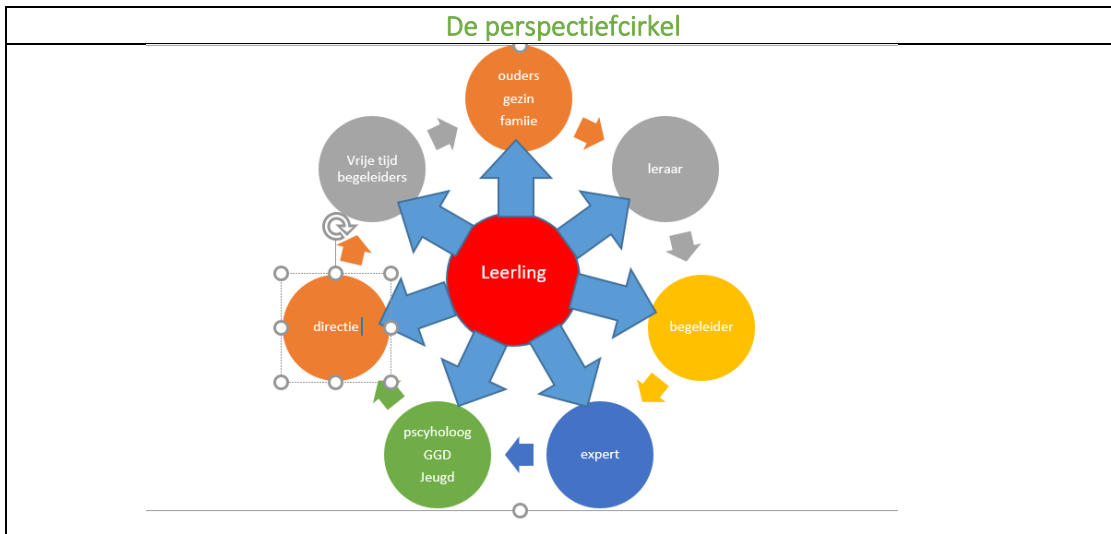
kan in het interprofessioneel samenwerken eigen expertise doel- en resultaatgericht inzetten vanuit eigen vakspecifieke competenties, verdiepte kennis en ervaring. Weet binnen de samenwerking de eigen kerntaak, mandaat en verantwoordelijkheid zowel te nemen als af te bakenen.

Sinds 2012 zijn in iedere PO-school in Nederland ‘Zorgadviesteam (ZAT’s)’ ingericht. Dit is bedoeld als interprofessioneel overlegteam, die samen tot 1 kind-1 plan komen. Inmiddels zijn er vele namen voor de ZAT, zoals zorgteam of ondersteuningsteam. De eerder ontwikkelde ZAT, of het daarvan afgeleide interprofessioneel overleg kan op casus-uitvoeringsniveau nog steeds een sterke brugfunctie hebben tussen onderwijs en ketenpartners. In de doorontwikkeling in de samenwerking tussen gemeenten, jeugdwerk, jeugdzorg, verzorging en onderwijs zijn er vele initiatieven vanuit de rijksoverheid om de verbinding tussen deze ketenpartners te versterken, waaronder de onderwijszorgarrangementen (OZA) en subsidieregelingen voor het Ouder- en jeugdsteunpunt en de inzet van een brugfunctionaris, als bruggenbouwer tussen de leefwerelden van het kind: thuis, op school en mogelijk in met andere partners.

**Ecologie van het kind:
systembenadering
interprofessioneel samenwerken**

Ieder kind doet mee

De perspectiefcirkel kan gezien worden als een vervolgstap ná het in beeld brengen van de ecologie ‘de leefwerelden’ van een kind en de educatieve partners die daarbij betrokken zijn. Vanuit die ecologie kan het interprofessioneel samenwerken gestalte krijgen, waarbij er ruimte is voor ieders perspectief op zowel de signalering in wat er aan de hand is als in het meedenken over de eigen bijdrage aan de oplossing. Met daarin het kind – de leerling – als centrale middelpunt, die zowel stem- als hoorrecht heeft. Voor ouders geldt instemmingsrecht op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief (OPP). Er ligt een wetsontwerp voor in de kamer voor het regelen van het hoorrecht van leerlingen.

In gesprek gaan met respect voor ieders perspectief, kan verbindend werken in wat je samen ‘generiek’ te doen hebt én ook wat daarin ieders ‘specifieke’ bijdrage is. Ouders en kind zijn daarin actief participierend. Ouders en kind zijn experts als het gaat om beleefde ervaringen en het gevoel van vermogen en/of onvermogen in het optimaal kunnen groeien en ontwikkelen. Daar start de onderwijs- en ondersteuning en werken de partners met vereende kracht aan passend arrangeren als maatwerk in ‘1 kind – 1 plan’.

2.2. Wettelijke kaders

De uitvoering van de Wet Passend Onderwijs is op scholen en bij schoolbesturen in samenwerkingsverbanden gestart in 2014. In de aanvangsjaren was het referentiekader van Ludeke (2013) daarbij richtinggevend. Sinds 2020 zien we in het Onderwijslandschap en de aansturing vanuit de Overheid een verschuiving van Passend Onderwijs naar Inclusiever Onderwijs.

Onderliggend aan deze onderwijsontwikkelingen ligt de VN Resolutie, artikel 24 (2006), wat in Nederland vertaald is in de Wet Passend Onderwijs en de uitvoering van de Zorgplicht.

VN Resolutie (artikel 24, 2006) *Gelijke rechten voor ieder kind, met en zonder beperkingen, op onderwijs in een reguliere setting.*

Dit vraagt om een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus en om voorzieningen voor een leven lang leren, met als kerndoelen:

- a. De volledige ontwikkeling van het menselijk potentieel en het gevoel van waardigheid en eigenwaarde en eerbiediging van mensenrechten, fundamentele vrijheden en menselijke diversiteit;*
- b. De optimale ontwikkeling van personen met en zonder handicap van hun persoonlijkheid, talenten, creativiteit, mentale en fysieke mogelijkheden, naar staat van vermogen;*
- c. Personen met een handicap daadwerkelijk laten participeren in een vrije maatschappij.*

Naast de Wet Passend Onderwijs is de Jeugdwet (2015) een belangrijke vernieuwing in het zorgstelsel, waarbij de gemeente de opdracht heeft om integrale samenwerking tussen onderwijs en jeugd in te richten.

2.2.1. Wet Passend onderwijs (2014)

De wet Passend onderwijs (2014) is in 2014 ingevoerd en afgeleid van de VN resolutie 'Gelijke rechten voor leerlingen met en zonder beperking op onderwijs (artikel 24, 2006). De kern van de wet is: passend onderwijs bieden voor iedere leerling, regulier waar het kan speciaal als het moet, met het accent op het positief formuleren van wat een leerling wél kan en welke steun nodig is bij het succesvol vervolgen van de schoolloopbaan, waarin het onderwijs optimale ontwikkelkansen biedt.

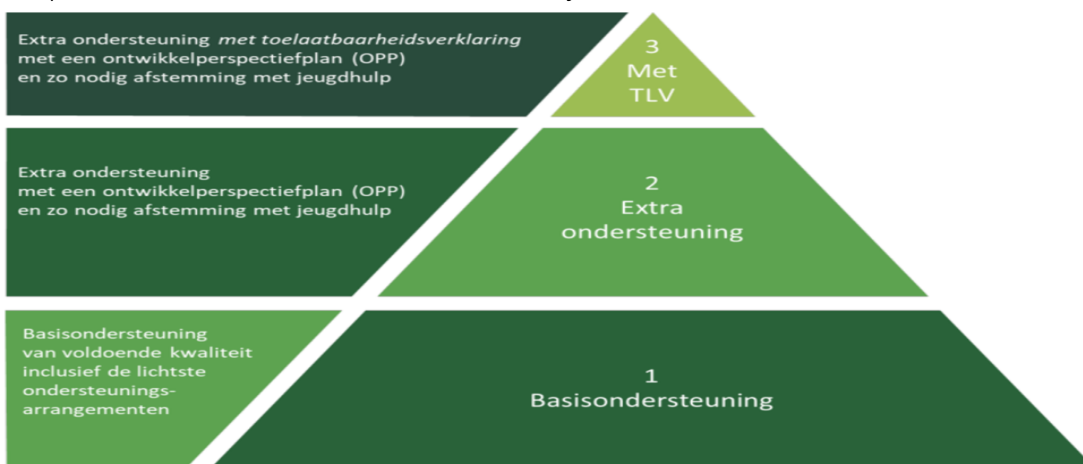
Schoolbesturen in een samenwerkingsverband zijn sinds 1 augustus 2014 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Passend onderwijs om voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, een onderwijsplek te realiseren die passend is bij wat ze nodig hebben.

Bij de invoering van deze wet is voor vele scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden het referentiekader van Ludeke (2013) richtinggevend geweest om de kwaliteit van Passend onderwijs uit te werken in de drie wettelijk vereiste documenten: het Schoolondersteuningsprofiel (SOP), het Ontwikkelingsperspectieven (OPP) en het Ondersteuningsplan (OP).

Na 10 jaar zijn de pijlers van dit referentiekader nog steeds te benutten voor het stellen van beleidsdoelen en actielijnen in het Ondersteuningsplan 2024-2028. De pijlers op hoofdlijnen:

- 1) Passend onderwijs in breed perspectief: onderwijs en opvoeding zijn onlosmakelijk verbonden;
- 2) Ondersteuningscontinuüm: van zorg naar ondersteuning; van curatief naar preventief werken; van indiceren naar arrangeren; van sectoraal naar intersectoraal 'interprofessioneel' handelen;
- 3) Goed onderwijs: opbrengst, resultaatgericht en ontwikkelingsgericht werken, iedere school heeft een schoolondersteuningsprofiel met daarin afspraken 'beloften' aan ouders in ondersteuning;
- 4) Basisondersteuning: planmatig en opbrengstgericht werken aan kwaliteit in interventiecontinuüm;
- 5) Extra ondersteuning: criteria met passende arrangementen, bovenschoolse arrangementen thuis & schoolnabij, samenwerking jeugdketen verplicht; regionaal aanbod in Ondersteuningsplan;
- 6) Toerusting docenten: basisbekwaam in leren en gedrag; opbrengstgericht; medezeggenschap;
- 7) Ouders in positie: zorg-/informatieplicht, info zorgtoewijzing, consulenten, geschillencommissie.

In het SWV PO Zaanstreek is in het Ondersteuningsplan 2022-2024 het ondersteuningscontinuüm uitgewerkt in drie interventieniveaus: basisondersteuning (1), Extra ondersteuning (2) en Extra ondersteuning met TLV, OPP en samenwerking met Jeugd en/of zorg (3). De samenwerking van besturen in het SWV Zaanstreek richt zich op niveau 2 en 3. Voor het thema van deze bijeenkomst betreft de interventieniveaus 2 en 3.

Het samenwerkingsverband richt de inspanning op de doelgroep leerlingen in extra ondersteuning. De benodigde extra ondersteuning wordt uitgewerkt, door het vaststellen van de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van doelgroepen leerlingen en individuele leerlingen, waarvoor passende arrangementen nodig zijn. Binnen het referentiekader wordt dit 'indiceren en arrangeren' genoemd en worden middelen niet langer (zoals bij de Rugzakregeling tot 2014) op basis van diagnose, maar op basis van de inspanning in arrangementen uitgewerkt. Schoolbesturen in een samenwerkingsverband maken samen afspraken over de te hanteren bekostigingssystematiek voor de arrangementen voor de doelgroep in de extra ondersteuning (in PO, SBO en SO) in de eigen regio en monitoren samen of dit leidt tot een dekkend netwerk aan voorzieningen voor alle leerlingen in de regio. Het samenwerkingsverband kan kiezen tussen een school-, expertise- of leerlingmodel of een mix hiervan.

Als leerlingen enkel onderwijsgerelateerde specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften hebben kan dit binnen school, schoolbesturen en het samenwerkingsverband ingericht en georganiseerd worden. Schoolbesturen in een samenwerkingsverband beslissen samen welke voorzieningen ze regionaal willen inrichten (b.v. begaafdheid, gespecialiseerde voorzieningen).

Evaluatierapporten

Evaluatie rapporten (De Boer & Van der Worp, 2016; Evaluatie Passend Onderwijs, OC&W, 2020) laten positieve opbrengsten zien van de uitvoering van de Wet Passend onderwijs in toelatingsprocedures, verbeterde samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en met gemeenten, jeugd en zorg. Uitdagende vraagstukken zijn: bekostigingssystematiek, interpretatie van criteria (SBO, SO, basis- en extra ondersteuning), terugstroom leerlingen van SO naar PO, leerlingen die uit de boot dreigen te vallen (met ernstige/meervoudige beperkingen; licht verstandelijke beperking en ernstige gedragsproblemen; ASS-leerlingen; hoogbegaafde leerlingen), thuiszitters.

Verbetermaatregelen Passend Onderwijs

De Rijksoverheid (2020) heeft 25 maatregelen voor de verbeteraanpak van Passend Onderwijs in de Samenwerkingsverbanden geformuleerd, met als belangrijkste thema's:

- 1) Verankeren: leerrecht, hoorrecht, landelijke norm basisondersteuning, strakkere zorgplicht;
- 2) Versterken SWV: ouder- en jeugdsteunpunt, beter toezicht SWV, heldere eisen aan besturen en SWV; meer dialoog SWV en beter benutten van het ondersteuningsplan;
- 3) Extra doelgroep inspanning: voor EMB en hoogbegaafde leerlingen;
- 4) Samenwerking Onderwijs en zorg: doorbraakaanpak als zorg en onderwijs niet tot aanbod komen; Expertise van Jeugdhulp beter benutten in de school;
- 5) Organisatie SWV; verbeteren Governance; aanpakken onnodige reserves;

Binnen het thema 'Samen inclusiever en interprofessioneel samenwerken' liggen de verbeterkansen op: ouder- en jeugdsteunpunt, samenwerking onderwijs & zorg en Jeugdhulp versterken in de school en het beter benutten van het ondersteuningsplan (zie in bibliografie: doorlink 25 maatregelen).

In het kader van een 'Dekkend netwerk van voorzieningen' onderstaand positieve resultaten en relevante verbeterpunten vanuit evaluaties Passend Onderwijs 2014 – 2022:

A) Ondersteuningsaanbod:

Veel SWV hebben een divers en flexibel ondersteuningsaanbod gerealiseerd en bouwen dit uit. De samenwerking tussen regulier en speciaal is verbeterd. Scholen, gemeenten en jeugdhulp weten elkaar beter te vinden. Thuiszitters zijn beter in beeld. De ontevredenheid is er over complexe situaties, zowel rondom de passende ondersteuning als over de communicatie met ouders hierbij.

B) Samenwerking schoolbesturen in een SWV

Schoolbesturen moeten het als hun gezamenlijke taak zien om passende ondersteuning te bieden aan elke leerling binnen hun samenwerkingsverband en dat zo thuisnabij mogelijk, vanuit de opgave: *"Samen zorgen we voor passende ondersteuning voor elke leerling in ons samenwerkingsverband."*

C. Maatregelen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden

Het werken aan eenduidige communicatie en informatie voor alle betrokken in het SWV, het versterken van de dialoog met SWV-partners en het beter benutten van het ondersteuningsplan.

D. Onderwijs en gemeenten trekken nog meer samen op

De verbinding en samenwerking met gemeenten en de jeugdhulp- en zorgorganisaties versterken

2.2.2. De Jeugdwet en aanverwante wetten

De Jeugdwet (2015) stelt dat hulp en ondersteuning aan kinderen en jongeren dichtbij, op maat en integraal moet worden gerealiseerd. Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet. De Jeugdwet is bedoeld voor kinderen met opvoedingsproblemen, psychische problemen en beperkingen in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeenten zijn verplicht om met het onderwijs overleg te voeren over de samenwerking tussen jeugdhulp en de ondersteuning op school. Als er bij een kind sprake is van extra ondersteuningsbehoeften, zowel in het onderwijs, bij jeugd en/of zorg, vraagt dit van ketenpartners interprofessioneel samenwerken aan een integrale aanpak in '1 kind - 1 plan'. In de overlap en samenhang tussen 'Onderwijs & Zorg' staan gemeenten, (school)besturen en samenwerkingsverbanden voor de uitdaging om hierin lokaal en regionaal interprofessioneel samen te werken om te voorzien in een dekkend netwerk van voorzieningen voor alle leerlingen in de regio. Voor de doelgroep leerlingen in de extra ondersteuning kan dit betekenen dat zij, naast het opgroeien in diverse leefwerelden, ook te maken krijgen met een (grote) diversiteit aan professionals binnen de school en in en om het gezin. Dit vraagt voor het interprofessioneel samenwerken om als educatieve partners rondom het kind de ecologie van het kind en zijn leefwerelden en systemen goed in kaart te brengen als startpunt, om van daaruit samen te werken aan maatwerk.

Aanverwante wetten

Naast de Jeugdwet kunnen er bij onderwijszorgarrangementen nog andere wetten van toepassing zijn, zoals:

- Wet langdurige zorg: binnen een samenwerkingsverband kunnen scholen voor de doelgroep in de extra ondersteuning ook te maken krijgen met de bekostiging vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ) voor kinderen met meervoudig ernstige (verstandelijke, fysieke, zintuiglijke) beperkingen.
- Zorgverzekeringswet: de basisverzekering dekt de standaardzorg en is voor iedereen verplicht. Ouders van kinderen met een lichamelijke, zintuiglijke en/of (licht)verstandelijke beperking of somatische aandoening, moeten voor bekostiging van de zorg een beroep doen op de Zorgverzekeringswet.

- Wet maatschappelijke ondersteuning: passende ondersteuning voor kwetsbare mensen die hen in staat stelt (langer) thuis te blijven wonen en aan de samenleving deel te nemen (voor ouders);

Bij onderwijszorgarrangementen zijn er meerdere bekostigingssystemen betrokken, wat het stelsel van samenwerken en afstemmen complex maakt en waarin het regelen van de financiële stromen tussen de diverse disciplines een uitdaging is.

Ouder- en Jeugdsteunpunt

Ouders en jeugdigen hebben, in hun zoektocht naar passend onderwijs, informatie nodig die toegankelijk, begrijpelijk en toepasbaar is op hun specifieke situatie. Ze worden desgewenst ondersteund, zodat zij samen met school en samenwerkingsverband tot een zo passend mogelijk onderwijsaanbod komen. Een ouder- en jeugdsteunpunt zorgt dat ouders gezien, gehoord en geholpen worden. Drie pijlers: informeren (1), ondersteunen (2) en signaleren (3). Vanuit de Rijksoverheid worden er middelen aangereikt om het ouder- en jeugdsteunpunt in te richten. Binnen het SWV Zaanstreek is aan pijler 1 al intensief gewerkt en zijn pijlers 2 en 3 ontwikkelthema's voor het Ondersteuningsplan 2024-2028.

2.2.3. Onderwijszorgarrangementen

Zodra er sprake is van structurele samenwerking tussen onderwijs en zorgpartners, gelden voor leerlingen in de doelgroep extra ondersteuning onderwijszorgarrangementen (OZA). Ketenpartners werken hierin samen aan een samenhangend geheel van ondersteuning en voorzieningen met daarin een duidelijke rolverdeling in expertises en explicitering van taken, mandaten en verantwoordelijkheden binnen een OZA.

Ouders en leerlingen hebben hierin een actief aandeel.

Onderwijs en Zorg

Alle kinderen en jongeren moeten naar school kunnen, ook als zij daarnaast extra zorg nodig hebben. De Rijksoverheid wil voor de doelgroep kinderen en jongeren met extra ondersteuningsbehoeften de samenwerking tussen zorg en onderwijs beter regelen (Rijksoverheid, Passend Onderwijs, 2021). Daarvoor zijn er proeftuinen en experimenten met onderwijszorginitiatieven en oplossingen in 'maatwerk' om wet- en regelgeving, financieringsvormen en passend aanbod te verbeteren voor de doelgroep in de extra ondersteuning in de combinatie zorg en onderwijs.

Definitie: Onderwijszorgarrangementen (OZA) van NJI (2021)

Een onderwijs-zorgarrangement is een arrangement tussen onderwijs en jeugdhulp, speciaal voor kinderen en jongeren die extra onderwijs- en zorgondersteuning nodig hebben. Bij een onderwijs-zorgarrangement werken ouders, school, jeugdhulp en mogelijke andere ketenpartners 'integraal' samen. Ze brengen samen in kaart welke ondersteuning het kind of de jongere nodig heeft en maken daar afspraken over. Daarbij staat de ontwikkeling van het kind op school centraal (NJI, 2021). Onderwijszorgarrangementen zijn er voor individuele kinderen én voor groepjes leerlingen.

OZA's betreft alle leerlingen waarbij sprake is van samenwerking tussen Onderwijs & Zorgondersteuning.

Vijf functies van een Onderwijszorgarrangementen

Een onderwijs-zorgarrangement kan één of meerdere functies hebben:

1. Terugleiden	OZA om uitgevallen kinderen en jongeren weer terug in het onderwijs te krijgen, door een tijdelijke (tussentijdse) voorziening, een maattraject of leerwerktraject. Vb: thuisbegeleiding, trainingsgroepen en bovenschoolse voorzieningen.
2. Opbouwen	OZA voor kinderen en jongeren die nog nooit of niet langdurig onderwijs hebben gevolgd of een schoolfobie hebben ontwikkeld. Zorgvuldig onderwijs opbouwen. Vb: begeleiden (school)angst, nazorg behandeling, na ziekte, ziekenhuisopname.
3. Versterken	OZA om kinderen en jongeren binnen het onderwijs goed te laten functioneren. Ondersteuning in de klas en ook in afwisseling activiteiten in en buiten de klas. Vb: Jeugdhulp of zorg in de klas; achtervang in de school door jeugdmedewerker.
4. Aanpassen	OZA voor leerlingen die aangepaste onderwijsleersituatie nodig hebben met zorg in onderwijstijd. Jeugdhulp en onderwijs zijn hier samen verantwoordelijk voor. Vb: Bij ernstige, chronische problematiek structurele aanpassing, Auti-opvang.
5. Doorleiden	OZA om breukvlakken tussen schoolloopbaan naar arbeid of dagbesteding te begeleiden voor jongeren die deze overgang niet zelfstandig kunnen maken of naar vervolgonderwijs. Vb: begeleiding door jeugdhulp; gespecialiseerde jobcoaches.

OZA uitvoeringsniveaus:

1. Individueel of groepsniveau: onderwijs-zorgarrangementen op individueel of groepsniveau
2. Lokale OZA: afspraken samenwerkingsverbanden, gemeenten, zorgverleners over OZA op school
3. Regionale OZA: afspraken tussen meerdere samenwerkingsverbanden en/of gemeenten, zorgverzekeraars en/of zorgkantoren over ondersteuning die efficiënter is op regionaal niveau.
4. Bovenregionale OZA: voor leerlingen met zeer specifieke ondersteuningsbehoeften (b.v. leerlingen met een verstandelijke beperking, verslaving, (gesloten) behandelsetting, ernstige gedragsproblematiek).

Werkwijzer: het opzetten van een onderwijs-zorgarrangement in 5 stappen

Het opzetten van een onderwijs-zorgarrangement in vijf stappen:

- 1) Verkennen: inventariseren leerlingen die baat hebben bij een onderwijs-zorgarrangement
- 2) Betrekken: met de benodigde partners om de tafel gaan
- 3) Ontwikkelen: gezamenlijk een actieplan opstellen
- 4) Arrangeren: kaders opstellen en rollen, taken en verantwoordelijkheden afspreken
- 5) Activeren: het plan concretiseren en planmatig cyclisch de voortgang monitoren

Voor het planmatig werken met OZA's en het realiseren van een dekkend netwerk van voorzieningen in de samenwerking tussen SWV en gemeente, respectievelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Passend onderwijs en de Jeugdwet, is het van belang om te starten met het monitoren van de kinderen die in aanmerking komen voor een OZA of al een OZA hebben. Door kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van deze doelgroep te verzamelen, krijgen besturen in de regio de doelgroep, de aard van de problematiek en interventies die al afdoende of onvoldoende effectief blijken in beeld.

Om de samenwerking effectief te laten verlopen is het van belang dat schoolbesturen en gemeenten binnen

een samenwerkingsverband eenzelfde kader en taal spreken als het gaat om OZA en dat ze nadenken over welke initiatieven en doelen ze op de diverse uitvoeringsniveaus inzetten en met welk beoogd effect. Voor OZA geldt dat zowel kwantitatieve als kwalitatieve data bijdragen aan het monitoren van de beoogde en gerealiseerde kwaliteit van onderwijszorgarrangementen en de mate waarin een samenwerkingsverband erin slaagt om een dekkend netwerk van voorzieningen te realiseren.

Zorg in Onderwijstijd

De Rijksoverheid (2023) heeft in 'Zorg in Onderwijstijd' regelingen getroffen, om voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften de onderwijszorgarrangementen beter te kunnen regelen. Het gaat hierbij om OZA in een samenwerking tussen onderwijs, zorg, jeugd en gemeenten, die samenwerkend komen tot een passend Onderwijszorgarrangement, waarin ruimte is voor maatwerkoplossingen.

Om deze regeling in te voeren binnen schoolbesturen in een samenwerkingsverband is er de Experimenteerregeling Onderwijszorgarrangementen (OZA). Deze regeling geeft school(besturen) ruimte om af te wijken van: bekostiging, onderwijstijd, onderwijsinhoud en onderwijslocatie.

Experimenteerregeling OZA

De rijksoverheid heeft in 2022 het 'Besluit experiment onderwijszorgarrangementen' goedgekeurd met een looptijd van het experiment van 2023 tot en met 2028. Het doel van het experiment is, om op het terrein van onderwijszorgarrangementen, bij te dragen aan kwaliteitsverbetering, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs. Met het experiment wordt onderzocht of afwijking van wetgeving op het gebied van onderwijstijd, inhoud van het onderwijs, de locatie van het onderwijs en bekostiging in het onderwijs voor kinderen met een complexe ondersteuningsbehoefte leidt tot een ruimer aanbod van maatwerk op het gebied van onderwijs en zorg.

Kamerbrief Onderwijs & Zorg

De kamerbrief van OC&W (Slob & Blokhuis, 2020) schetst de voortgang van de landelijke maatregelen om zorg en onderwijs beter met elkaar te verbinden. De belangrijkste aandachtspunten bij de voortgang zijn:

- 1) OZA organiseren: meer geld; werken met zorgarrangeurs in interprofessionele samenwerking
- 2) Pilots collectieve financiering (onderwijs & zorgaanbieder regionaal bekostiging en financiering regelen)
- 3) Ruimte voor maatwerk: communicatie & maatwerk OZA-partners, Zorg in Onderwijstijd
- 4) Toegankelijkheid ouder: Ouder & Jeugdinformatie en steunpunt
- 5) Experimenten en proeftuinen
- 6) Vervolg thuiszitters: preventief inzetten op schoolverzuim; hoorrecht voor leerlingen (wettelijk) regelen, besluiten met leerling(en) zelf maken; vast aanspreekpunt bij schoolverzuim en thuiszitters; afstandsonderwijs voor thuiszitters. Bij de thuiszittersproblematiek zijn besturen aan zet.

Met deze maatregelen kunnen professionals passende combinaties van onderwijs en zorg bieden aan kinderen die daar behoefte aan hebben. Deze maatregelen zijn een vervolg op het Thuiszitterspact.

Binnen vele samenwerkingsverbanden wordt al gewerkt met het 'Thuiszitterspact' (Vereniging van Nederlandse gemeenten VNG, PO-raad, VO-raad, Ministerie OC&W, 2020), met de ambitie dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. De uitvoeringslijnen bij deze ambitie zijn:

- 1) Gemeenten en samenwerkingsverbanden realiseren in elke regio een sluitende thuiszittersaanpak;
- 2) Deze sluitende aanpak begint bij het centraal stellen van het kind: steeds moeten oplossingen worden gezocht vanuit het recht van het kind op een passend aanbod. Ouders, en waar mogelijk het kind zelf, worden vanaf het begin betrokken bij het realiseren van een passend aanbod.

De sluitende aanpak moet leiden tot reductie van het aantal thuiszitters, preventie van uitval, samenwerking met de zorg, maatwerk voor kinderen en meerdere routings naar een passende plek.

De thuiszittersaanpak wordt vastgesteld in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) dat gemeenten en samenwerkingsverbanden voeren. Afspraken worden gemonitord in het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de jaarlijkse leerplichttelling. Monitoring van thuiszitters vraagt om onderzoekend planmatig zowel kwantitatieve als kwalitatieve data te verzamelen en te benutten voor verbeterkansen.

Brugfunctionaris

De subsidieregeling *Brugfunctionaris* heeft als doel dat scholen een professional met een brugfunctie kunnen inzetten die laagdrempelig bereikbaar is voor het gezin. Zo krijgt het gezin vroegtijdig hulp bij vragen en zorgen die niet direct met onderwijs te maken hebben, kunnen andere medewerkers in het schoolteam zich op hun kerntaak richten, en kunnen leerlingen beter tot ontwikkeling en leren komen.

De brugfunctie legt een verbinding tussen het gezin thuis, het kind op school en met professionals, instanties en partners in de wijk. De brugfunctie kan worden uitgevoerd door een bestaande of nieuwe medewerker, of door een klein team (de naam 'brugfunctionaris' is niet verplicht).

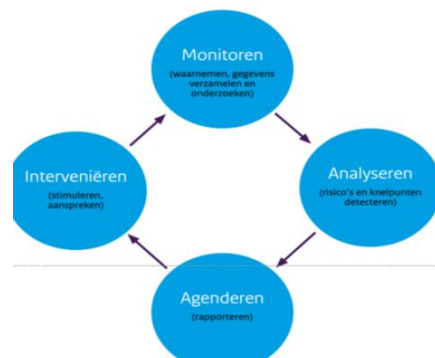
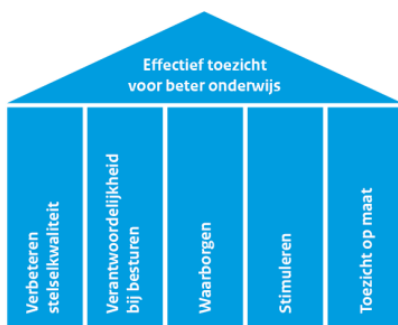
Per school(vestiging) zijn voor de schooljaren 2024-2025, 2025-2026 en 2026-2027 zijn de subsidies:

Primair onderwijs: €120.000 per vestiging (€ 40.000 per schooljaar)

Speciaal basisonderwijs: €120.000 per vestiging (€ 40.000 per schooljaar)

2.2.4 Inspectie van het Onderwijs (2023)

De Inspectie van het Onderwijs (2023, zie bibliografie met doorlink naar gehele document) houdt toezicht op de samenwerkingsverbanden vanuit het kader 'Stelselkwaliteit SWV-besturen-scholen' met de missie 'Effectief toezicht voor beter onderwijs' en vijf uitgangspunten: 1) Verbeteren van de Stelselkwaliteit; 2) Verantwoordelijkheid bij besturen; 3) Waarborgen; 4) Stimuleren; 5) Toezicht op maat.

De Inspectie bezoekt schoolbesturen in een SWV door het gesprek aan te gaan in een planmatige cyclus:

- 1) Monitoren: gegevens verzamelen, onderzoeken, waarnemen
- 2) Analyseren: risico- en knelpunten analyse
- 3) Agenderen: rapporteren en gespreksonderwerpen verzamelen
- 4) Intervenieren: stimuleren en aanspreken

2.3. Inclusief Onderwijs

De kern van inclusief onderwijs gaat over het ‘emanciperen & participeren’ van ieder individu met respect voor de eigenheid en unieke karakter en over het burgerschapsontwikkeling ‘ertoe doen, meedoen’ en actief meedoen in de leer- en leefgemeenschap waar je deel van uitmaakt. Het gaat over insluiten van mensen en het voorkomen van uitsluitingsmechanismen en discriminatie, door diversiteit te erkennen en te waarderen.

De school als micro-samenleving, de oefenplaats voor het ontwikkelen van je eigen identiteit en voor het socialiseringsproces van democratisch samenleven. Kind en ouders hebben recht van spreken – een stem – als het gaat om de talenten, kwaliteiten en natuurlijke aanleg en de ondersteuningsbehoeften om optimaal te ontwikkelen en onderwijs te kunnen volgen.

Vanuit de overheid wordt ingezet op het doel met inclusiever onderwijs om leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker thuisnabij naar school te laten gaan, om elkaar te ontmoeten op het schoolplein. Als diversiteit op school de norm wordt, is dat in de samenleving daarna ook het geval. Voor die leerlingen voor wie dit nodig is, blijft er (tijdelijke) plek in een specialistische setting. Het speciaal onderwijs moet hiernaast een specialistisch netwerk worden, dat zijn expertise binnen inclusievere scholen inzet. Vanuit deze doelgerichtheid heeft de Onderwijsraad het advies ‘Steeds inclusiever’ voor OC&W geschreven. De overheid heeft een ambitie ‘Route naar Inclusief Onderwijs 2035’ geschreven, bedoelt als contouren voor de werkagenda voor OC&W voor de komende 12 jaar.

2.3.1. Steeds inclusiever (Onderwijsraad, 2020)

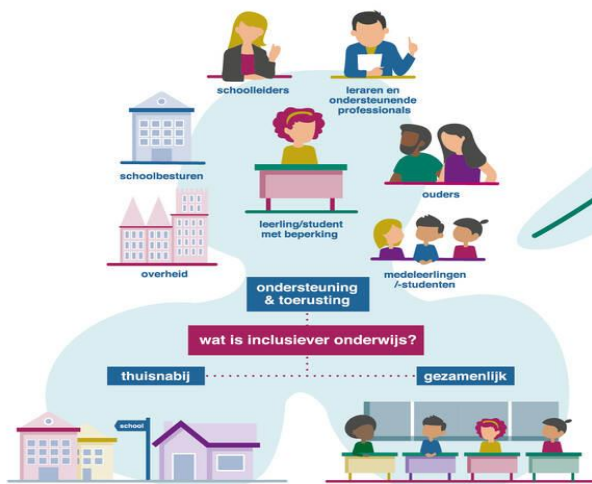
De Onderwijsraad is een adviesorgaan voor het Ministerie van Onderwijs & Wetenschap. In ‘Steeds Inclusiever’ richt de Onderwijsraad de focus op de doelgroep leerlingen met beperkingen. Het uitgangspunt is: passend arrangeren van ondersteuning en toerusting die een leerling met een beperking nodig heeft (niet de medische classificatie) voor optimale deelname aan het onderwijs.

In Steeds inclusiever worden voor leerlingen met een beperking drie inclusie-doelen omschreven:

- 1) leerlingen krijgen benodigde ondersteuning en toerusting om naar school te kunnen;
- 2) hun school is thuisnabij en leerlingen met en zonder beperking volgen samen onderwijs;
- 3) afbakening tot doelgroep leerlingen met een beperking, omwille van gericht beleid voeren.

hoe kan het onderwijs inclusiever?

2.3.2. Contouren werkagenda OC&W - Route naar Inclusief onderwijs 2035 (Wiersma, 2023)

In de contouren van de werkagenda van het ministerie OC&W wordt in de Route naar Inclusief onderwijs 2035 inclusief onderwijs gedefinieerd als onderwijs dat gaat over jongeren met én zonder extra ondersteuningsbehoeften, die zoveel mogelijk samen naar school gaan en onderwijs volgen.

Het uitgangspunt is dat alle kinderen en jongeren recht hebben op onderwijs, als essentiële stap naar volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving.

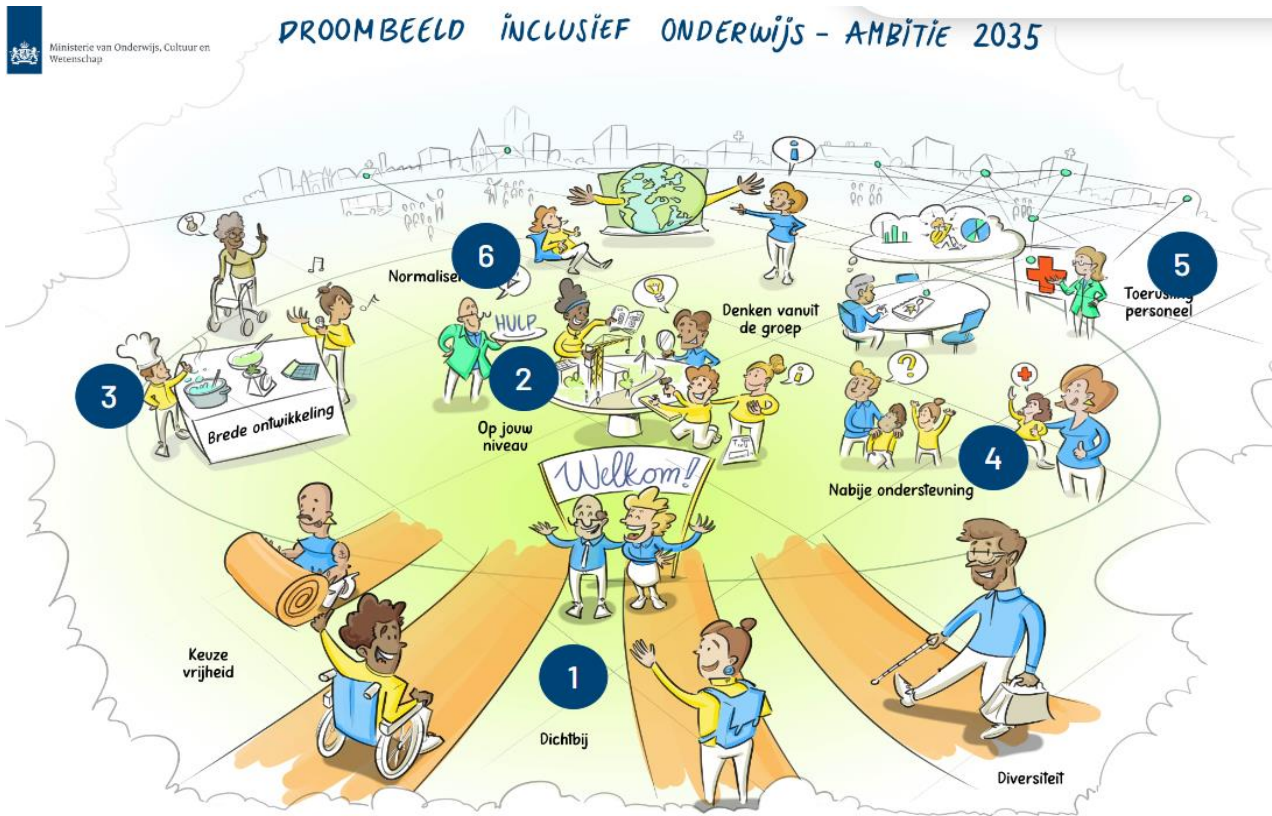
Dit vraagt om het realiseren van een inclusief onderwijssysteem, waarbij jongeren zonder en met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften samen naar school gaan. Om dit te realiseren is er een gezamenlijke pedagogische basis nodig met intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg, waarbij expertise dicht bij de leerling in school is ingericht.

De werkagenda 'Route naar Inclusief onderwijs 2035' omvat zes actielijnen:

- Toerusten van school en personeel.** Scholen en het personeel zijn goed voorbereid op het lesgeven aan een diverse groep met extra ondersteuningsbehoeften. Dit gebeurt door toerusten van leraren via de lerarenopleidingen en nascholing en door het inzetten van expertise op de reguliere school.
- Laagdrempelige hulp in en nabij de school.** Ondersteuning & hulp is eenvoudiger te financieren en te organiseren voor zowel de jongere als het personeel.
- Organiseren van een dekkend aanbod van (inclusief) onderwijs en ondersteuning.** Scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten maken afspraken zodat elke leerling in de regio onderwijs krijgt met een goede verdeling van het aanbod aan ondersteuning.
- Regelruimte creëren in leerpad en ontwikkeling.** Er is flexibiliteit mogelijk bij het vormgeven van de leeromgeving of leermiddelen passend bij de ontwikkeling van de jongere.

5. **Bouwen aan een toegankelijke en inclusieve huisvesting.** Gebouwen zijn flexibel ingericht zodat ze voor zoveel mogelijk jongeren toegankelijk zijn en ruimte bieden aan jongeren met verschillende ondersteuningsbehoeften.
6. **Normaliseren van inclusief onderwijs.** Het is de intentie dat inclusief onderwijs niet langer de uitzondering is, maar de norm wordt.

Voor de besturen in het SWV PO Zaanstreek zijn de ontwikkelingen richting Inclusief onderwijs belangrijk om mee te nemen in het Ondersteuningsplan 2024-2028, om zich in de eigen ambities en beleidslijnen te verhouden tot de landelijke tendensen omschreven in de Route naar Inclusief onderwijs 2035..

2.4. Het Ondersteuningsplan SWV PO Zaanstreek 2022-2024 & interprofessioneel samenwerken

In het Ondersteuningsplan SWV PO Zaanstreek 2022-2024 noemt het Samenwerkingsverband de VN-resolutie 'recht op gelijke kansen voor ieder kind' als de opdracht van het samenwerkingsverband en de zorgplicht van de (school)besturen. Met daarin de missie, visie, ambities, pijlers en doelen in interprofessioneel samenwerken (onderstaand beknopt overzicht):

Ondersteuningsplan 2022-2024

Missie:

In de Zaanstreek werken wij als schoolbesturen met onderwijsprofessionals, ketenpartners – en natuurlijk met kinderen en hun ouders - aan thuisnabij, inclusiever onderwijs.

Visie:

Ieder kind doet mee in de samenleving – inclusie (niemand uitsluiten) – volwaardig burger 'erbij horen, meedoen, ertoe doen': de school als oefenplaats voor het latere democratische samenleven. Kind en ouders hebben recht van spreken.

Ambities:

- 1) Zoveel mogelijk leerlingen naar regulier onderwijs
- 2) Streven naar maximaal 1% leerlingen in (tijdelijk) gespecialiseerd onderwijs
- 3) Géén thuiszitters

Pijlers Ondersteuningsplan:

- 1) Inclusiever (leren) denken en doen
- 2) Onderwijs Passender maken
- 3) Samen leren, samen werken, samen scholen
- 4) Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoord
- 5) Projecten en arrangementen

Interprofessioneel samenwerken

Samenwerking is noodzakelijk – binnen de school, tussen scholen, met ketenpartners en met ouders – om zoveel mogelijk kinderen met meer complexe ondersteuningsvragen mee te laten doen op de reguliere basisschool in hun eigen woonomgeving, zo thuisnabij mogelijk. Inzetten op:

- 1) Brede toekomstagenda
- 2) Gezamenlijke aanpak thuiszitters voorkomen
- 3) Inrichten ouder- en jeugdsteunpunt
- 4) Investeren in netwerken in de wijk – stimuleren & faciliteren van pilots
- 5) Goede samenwerking onderwijs en jeugdteams gemeenten - werken op kindniveau samen

2.5. Veldverkenning ‘samen leren en werken aan inclusiever onderwijs in de Zaanstreek

In het najaar van 2022 heeft er een onderzoek plaats gevonden onder alle scholen van het samenwerkingsverband PO Zaanstreek, waarbij de response van leraren, begeleiders en leiders 95% was.

Inclusief Onderwijs

Bij de vraag waar Inclusief onderwijs voor iedere professioneel in het samenwerkingsverband over gaat, wordt veelvuldig genoemd dat Inclusie gaat over samenwerken, erbij horen, kansengelijkheid, maatwerk en meedoen. De wordle lezend vanuit het perspectief ‘Samen inclusiever’ vallen begrippen als ‘burgerschap & samenleving’ op en het samenwerken met ouders en wijkpartners.

Scholen geven aan dat er behoefte is aan:

- Meer personeel, meer handen in de klas, meer tijd en middelen.
- Meer professionalisering, meer expertise (mogelijkheden) om in de school in te zetten
- Meer diversiteit in het team: (inter)culturele afspiegeling van de maatschappij
- Meer samenwerking met ouders, wijk en anderen.

3. Gespreksthema's en data ronde tafelgesprekken

Voor deze themamiddag ‘Samen inclusiever & Interprofessioneel samenwerken’ zijn er gesprekspartners uitgenodigd uit onderwijs en ketenpartners. Vanuit het onderwijs zijn schoolbestuurders gevraagd en van individuele scholen drie deelnemers per school (directie, begeleider, leraar). Vanuit samenwerking in de keten zijn partners uitgenodigd van gemeenten, maatschappelijk werk, jeugdwerk en jeugdzorg.

In totaal waren er ongeveer 50 deelnemers die gemixt in beroepscontext en beroepsrol verdeeld over 6 ronde tafelgroepen. Binnen iedere ronde tafel werd het gesprek gevoerd over de twee inhoudelijke thema's:

Thema 1: Interprofessioneel samenwerken

Thema 2: Onderwijszorgarrangementen

3.1 Thema 1: Interprofessioneel samenwerken

Voorafgaand aan het ronde tafelgesprek over het thema 'interprofessioneel samenwerken' zijn er van alle deelnemers data verzameld met een mentimeter. Onderstaand een overzicht van de data.

Samen inclusiever betekent...

Educatieve partners bij interprofessioneel samenwerken zijn....

Succesfactoren in Samen inclusiever en interprofessioneel samenwerken zijn ....

Ambities in samen inclusiever interprofessioneel samenwerken zijn....

Thema 1: Interprofessioneel samenwerken

Ambitie 1: Bouwen aan een samenwerkend netwerk met als doel 1 kind – 1 plan

Ambitie omschrijven:

Organisatiegrenzen zijn niet belemmerend in ondersteuningsaanbod wat er moet komen.

Eén persoon is regievoerder voor ouders en school.

In gemeenschappelijke taal samenwerken met ketenpartners, onder 1 regie, ondersteuning in de regio bieden die nodig is om alle kinderen thuisnabij onderwijs te laten volgen.

Als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

Eén jeugdspecialist voor het gezin die betrokken is bij thuis en school.

- Iemand die de specialisten verbindt.
- Elke school kan direct schakelen met het jeugdteam.
- Binnen je school in ondersteuningsteam of CvB met mandaat om jeugdhulp/ondersteuning thuis af te stemmen
- Als ik door de school loop zie ik een generalistische jeugdspecialist die de verbinding legt tussen experts die betrokken zijn bij een kind en mandaat heeft om jeugdhulp te regelen.
- Er zijn korte lijnen en er is persoonlijk contact.
- Multidisciplinaire intake: bij de intake al maatschappelijk werk betrekken
- Het moet één persoon zijn die regiehouder is, iemand die de regie voert over 1 kind 1 plan.
- Eén persoon per school, of één per groep scholen.
- Het moet eenvoudiger worden voor scholen en eenvoudiger voor ouders.

3) Beleid 2024-2028

- Op kleinschalig niveau voorzieningen treffen; Korte lijnen, persoonlijk contact.
- Ontschotten.
- Gefaseerd invoeren: Fase 1: Elkaar leren kennen en waarderen ; Fase 2: Professionalisering van alle ketenpartners; Fase 3: Regie, een cirkel van zorg die met elkaar communiceert

4) Interprofessioneel samenwerken – samenwerkende partners

- Gemeenten beleidsmedewerkers
- Ketenregisseur jeugd
- Jeugdzorg
- Samenwerkende partners binnen Kindcentrum
- Ouders
- Onderwijskundige specialisten: Kentalis, autisme
- Expertise vanuit SO delen
- Deuren open voor onderzoekers.

Samenvattend

Als ik door de school loop zie ik een generalistische jeugdspecialist (regiehouder) die de verbinding legt tussen de specialisten die betrokken zijn bij een kind en ouders en mandaat heeft om jeugdhulp te organiseren.

Vanuit gemeenschappelijke taal, de samenwerking tussen de ketenpartners en onder 1 regie, ondersteuning binnen de regio bieden die nodig is om alle kinderen thuisnabij onderwijs te laten volgen. Hand in hand, wij zitten in hetzelfde team.

Thema 1: Interprofessioneel samenwerken

Ambitie 2: T-shaped interprofessioneel samenwerken met Onderwijs, Zorg & Jeugd

1) Ambitie: T-shaped interprofessioneel samenwerken met Onderwijs, Zorg & Jeugd

Kennis hebben van de diversiteit van de kennis. Zo snel mogelijk gebruik maken van de kennis en expertise, zodat passende ondersteuning zo snel mogelijk wordt opgestart. Gelijkwaardigheid, onderkennen van diversiteit. Casemanagement, vraagt sterke regie. Even waardigheid en gelijkwaardigheid. Geen hiërarchie. Je hebt iemand nodig die het kind als geheel ziet, en dit bewaakt. Het kind in de context blijven zien. Goed de samenhang borgen, contextualiseren, ecologie. Netwerk opbouwen. De basis is wederzijds vertrouwen, ouders en kind. Dichtbij ouders en kind blijven. Korte lijnen met (jeugd) hulpverleners. Normaliseren, ondersteuning en aanpassing normaal vinden en niet te snel opschalen. Het gezin heeft een eigen zorgsysteem. Wat valt onder hulp in het gezin? En wat valt er onder onderwijs? Vroegtijdige signalering.

Generalisten en experts. Om experts samen te laten werken heb je wel een cyclisch manier van werken nodig. Voor regulier moet je interdisciplinair samenwerken planmatig inzetten. De kernopdracht moet duidelijk zijn en welke professional heeft welke kerntaken. Vertrouwen en betrokkenheid.

2) De stip aan de horizon in 2028

Als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

- Minder interprofessionele samenwerking nodig, omdat de leerkrachten nog deskundiger zijn, de schoolteams zelf beschikken over voldoende expertise, er een heel sterk pedagogisch klimaat is met een eenduidige aanpak, leerkrachten standaard beschikken over een pedagogisch ondersteuner, vertrouwen krijgen ipv moeten verantwoorden, waardoor de hulpverlening alleen nog maar nodig is voor een beperkt aantal leerlingen.

- Integraal leiderschap in een educatief Kindcentrum, kernvaardigheden en mandaat, binnen één team van het Kindcentrum.
- Professional gericht en engaged samenwerken om zo snel mogelijk de ontwikkeling van de leerling te laten verlopen passend bij het vermogen van deze leerling met behoud van zelfvertrouwen.
- Dichtbij, nabij in locatie tijd en ruimte. Een krachtige, versterkende samenwerking.
- Voor ieder kind de benodigde hulp dichtbij.
- Eigen netwerk groter vertegenwoordigd is dan het aantal professionals om het kind heen.
- Meer vertrouwen, respect. Rondom ouders en kind, een natuurlijk hulp en ondersteuning ervaren ervaren.
- Experts op de werkvloer. Rots en Water training/ weerbaarheidstraining. Waardoor leerkrachten meer kunnen differentiëren.
- Samenwerkingsverband met de monitorfunctie. Regionaal moet je weten hoe staat het ervoor? Samenwerkingsverband moet verantwoording afleggen, inzicht verschaffen, kengetallen. Bestuur overstijgend gesprek. Ook schoolmaatschappelijk werk moet over kengetallen beschikken.
- Aan de voorkant zijn er regelmatig overleggen tussen het team op de school en met de experts; samen het ondersteuningsteam. Dan is meteen duidelijk wie verantwoordelijk is voor een bepaalde aanpak bij een kind en hoeft er niet teveel georganiseerd te worden als er een zorgvraag is. Dit werkt efficiënt. De overleggen zijn aan het begin van het schooljaar en daarna op regelmatige basis, bijvoorbeeld eenmaal in de zes weken.
- Er is wederzijds vertrouwen: tussen ouders en professionals, maar ook tussen professionals onderling. De ouders voelen zich daardoor gezien en gehoord en werken sneller mee.
- De jeugdigen zijn al bekend met de experts, omdat die ook werkzaam zijn in de school.
- Er is sprake van curatief naar preventief werken.
- Scholen zijn gespecialiseerd in bepaalde onderwerpen. Daardoor sparren scholen binnen een wijk met elkaar en is er onderlinge samenwerking.
- De schotten tussen de schoolbesturen zijn weg.
- Zorg is een vast onderdeel van het onderwijs.
- Het woord 'zorg' wordt niet meer gebruikt, maar het woord 'onderwijsondersteuning'. Dat geldt voor ieder kind, op ieder gebied.
- Binnen inclusief onderwijs wordt 80 tot 90% van de kinderen bediend.

3) Beleid 2024-2028

- Kennis en expertise de school in.
- Preventie, vierjarigen die instromen lijken steeds minder bagage te hebben.
- Ketenpartnerschap goed inrichten: duidelijk en toegankelijk.
- Expertises kennen en erkennen
- Expertise van so en sbo worden toegevoegd aan de reguliere school
- Zorg wordt op de schoollocatie gerealiseerd, door bijvoorbeeld de aanwezigheid van een schoolpsycholoog. Die doet niet alleen onderzoek, maar behandelt ook kinderen op school.
- Ondersteuning is dichtbij, omdat niet alle ouders open staan voor externe begeleiding en sommige ouders niet de middelen hebben om hun kind ergens naar toe te brengen.

Door de fysieke aanwezigheid van zorgverleners hebben die direct zicht op de situatie van een kind. Een overdracht hoeft niet meer plaats te vinden; dit werkt veel efficiënter.

- Er zijn meer uren schoolmaatschappelijk werk beschikbaar en de schoolmaatschappelijk werker is een vast onderdeel van het team. Het is de brugfunctie tussen school en jeugdhulp en verantwoordelijk voor opschaling van zorg met korte lijnen naar hulpverleners.
- De externe deskundigen in het ondersteuningsteam sluiten aan bij de oudergesprekken waar dat nodig is, waardoor het bekende gezichten zijn voor de ouders. Dan wordt de drempel naar zorgverlening verlaagd.
- De leraren gaan minder lang door met het bieden van extra ondersteuning. Daardoor wordt in een eerder stadium de juiste ondersteuning gegeven aan een leerling.
- Op de scholen zijn brugfunctionarissen aanwezig. Zij zijn het vaste gezicht voor ouders en kunnen zaken snel regelen.
- Via een nieuwsbrief wordt het volledige ondersteuningsteam voorgesteld. Dat geeft ouders een gevoel van veiligheid. Het kind staat centraal. Een plaatje van alle mensen daar omheen wordt opgenomen in de schoolgids.
- Er wordt gekeken naar de school- en wijkpopulatie. In samenspraak met de gemeente wordt preventief gewerkt door het gezamenlijk inzetten van expertise en voorzieningen die in die wijk nodig zijn. De betreffende scholen dragen daar allemaal financieel aan bij.
- Er wordt gesproken over inclusief onderwijs, niet meer over zorg binnen het onderwijs. Bij het woord 'zorg' hebben ouders het gevoel dat er iets aan de hand is met hun kind, maar het gaat om passend onderwijs met de juiste ondersteuning.
- Er zijn contextfactoren waar het onderwijs naar kijkt en daar de juiste mensen bij haalt. Daardoor wordt een grotere groep leerlingen bediend.
- Er wordt geld, tijd en mensen vrijgemaakt om de beleidskeuzes te kunnen uitvoeren.

4) Interprofessioneel samenwerken

- Het is belangrijk om de zorgkaart in beeld te brengen; wie zich wanneer met een kind bemoeit.
- Daarna moeten de verschillende professionals elkaar leren kennen. Daarvoor zijn bijeenkomsten als deze High Tea belangrijk.
- Schoolbestuurders, sociale wijkteams, gemeenten en jeugdhulp hebben dezelfde ambities. Met de partners dienen startgesprekken gevoerd te worden om de lijnen af te spreken. Dit moet niet op het niveau van de werknemers.
- De middelen van verschillende partners dienen bij elkaar te worden gelegd.
- In een vast ritme wordt een groter overleg georganiseerd met o.a. leerplicht, Veilig Thuis, schoolmaatschappelijk werk, schoolpsycholoog, wijkagent, schoolarts. Dan kan gezamenlijk over een kind worden gesproken.

Samenvattend

Het kind staat centraal met een ondersteuningsteam er omheen. Er is sprake van ontschotting bij onderwijsbesturen en er is wijkgerichte samenwerking.

Een ambitie is dat het woord 'zorg' niet meer wordt gebruikt. Het gaat om inclusief onderwijs, waarbij kinderen ondersteund worden bij hun ontwikkeling.

Thema 1: Interprofessioneel samenwerken aan inclusiever Onderwijs

Ambitie 3: Samen inclusiever, thuisnabij onderwijs en ondersteuning met ouders en ketenpartners

1) Ambitie: “Alle scholen hebben een ongelijk aanbod om kansengelijkheid te bewerkstelligen”
“Binnen het SWV en besturen is er een gedeelde visie ; we kunnen gaan handelen; we willen hetzelfde.”

2) Als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

- Anders organiseren! Vanuit de ecologie van de leerling. Ontschotting
- Meer activiteiten voor buitenschoolse activiteiten. Buurtgezinnen/ only friends/ buurthuis/ koken/=> niet-betaalde voorzieningen/ gratis om ouders te ontlasten. Netwerkversterkende activiteiten
- Regiehouderschap in alle verschillende partijen rondom de leerling
- Veiligheid buiten de school/ samenwerking jeugd en buurtwerkers
- Aanpassingen in de school voor inclusiever onderwijs
- Verbinding binnen de sociale kaart realiseren: nu versnipperde ondersteuning
- Zorg binnen de school situeren (psycholoog/ SMW/ orthopedagoog/ dyslexiespecialist, ...)
- Van 7 tot 7: mini-community/ mini-samenleving
- Expertise op maat vanuit een expertisecentrum
- Elk kind een eigen groeiplan
- Verbinding met sport, cultuur en muziek; alles gratis!!
- Er kan in de school aan alle ondersteuningsbehoeften voldaan worden. Alle expertise is binnen de school. (fysio/etc en zorg, sport en cultuur)=> Ruimte moet hier op ingericht worden.
- Werkplek voor ouders
- Waar ligt wiens verantwoordelijkheid/ regie!
- Hulpverlening binnen de school en niet erbuiten via een sociaalteam.
- Community/ netwerkorganisatie

- Verbinding vanuit de ecologie van de leerling binnen school. Professionals die elkaar makkelijker ontmoeten.
- Laagdrempelige hulp en ketenaanpak zo vroeg mogelijk inzetten.
- Iedereen die daarin zijn eigen verantwoordelijkheid pakt. Ieder werkt vanuit zijn eigen expertise. Samenwerking vanuit expertises/ holistische aanpak.
- Zorgcentrum aan school verbonden.
- Huiskamer in de school; thuis creëren in de school, waar kinderen even kunnen uitchecken; snoezelruimte/ trajectgroep
- Persoonlijk begeleider makkelijker inzetbaar maken via PGB
- Waar zouden we willen staan? We moeten de disciplines in huis hebben, een schoolgebouw met ook zorg, jeugdzorg, maatschappelijk werk, behandelaar, kindercoaches. Daar moet ruimte voor zijn, samen lunchen, elkaars kennis en disciplines leren kennen zodat je snel kan schakelen en elkaar in de wandelgangen om advies kan vragen. Meer samenwerking met jeugdhulpverlening, medisch gedragspecialisten en de school als breed centrum dus, met meer mogelijkheden ter plekke.
- Expertise, dat is een veelgenoemd woord. Maar ook: wie heeft de regie? Nu zijn er veel mensen betrokken, je mist vaak wie de regie over het proces rondom het kind heeft. Daar is meer duidelijkheid voor nodig. Binnen de school, maar ook binnen de verschillende expertises. Soms is er veel zorg nodig, jeugdteam, et cetera, die horen ook bij de school, het moet dan duidelijk zijn wie de regie heeft – wie is ‘case manager’? De expertise op school is een randvoorwaarde. Maar dan is het toch duidelijk wie de regie heeft, dat is dan toch de school? Toch blijft dat ingewikkeld, als de ib’er er zoveel partijen naast heeft.
- Ander idee: een consultatiebureau van de GGD om vroeg te signaleren, dan is de school niet de case manager, want zover zijn de scholen nog niet. Stel: je hebt een consultatiebureau dat op school een ruimte gebruikt wekelijks, dat is welkom. Kan je dan effectief informatie delen? Ook dat is een punt van zorg. Je ziet veel jonge uitvallers, dan wordt er weinig informatie verstrekt, er is wel een advies gegeven dat ouders niet delen als ze geen toestemming geven, je ziet dan kinderen die nog niet schoolrijp zijn en er is nog geen plan waar IB’ers en schoolmaatschappelijk werkers etc. mee aan de slag kunnen.
- Vanuit de gemeente: als je een IKC-idee in één thuis nabij gebouw kan vormgeven en een doorgaande lijn kan hebben, met een vertrouwensband met de ouders waar je de gezichten kent, zodat de ondersteuning erbij wordt gehaald en er geen gaten vallen, dan zou dat goed zijn. Het ideaal: alles in één.
- Het is al moeilijk genoeg om ruimte te vinden voor alles wat er nodig is, zodat er een groter gebouw is waar alles kan plaatsvinden. Kunnen die stappen al in 2028 zijn gezet? Dat is moeilijk voor te stellen, wel dat de samenwerkingen tussen zorg en onderwijs worden opgeschaald in de tussentijd. Door in dezelfde ruimte te zijn kan je elkaar wel makkelijker vinden. Dat heeft ook met vertrouwen te maken, als je de drempel vaker over stapt is die drempel lager om van de ene kamer naar de andere te gaan. De ouders hebben daarbij de sleutelrol, die zijn dan weliswaar niet op papier, maar wel de facto de case managers. Dat is het lastige, zij bepalen vaak wat er mogelijk is en wat niet.
- Wat is dan onze ambitie om de rol van ouders helder te krijgen, als case manager en partner? Vertrouwen is belangrijk, maar het hangt soms aan een zijden draad, met elkaar moet je uitstralen dat we als onderwijs en zorg om het kind heen staan en een goede werkrelatie hebben. Vaak hebben ouders het idee dat wij van alles willen en ze van alles door de strot duwen, dat moet ook meer een samenwerking worden.

3) Beleid 2024-2028

- Zorginstellingen aanbod (SMW/ psychologische ondersteuning) verdelen over verschillende scholen. Toewijzen. Zodat er korte lijntjes en duidelijkheid is.
- Weg met alle bureaucratie en slagboomdiagnostiek; nu eerst stempel nodig voor behandeling.
- Vertrouwen hebben in alle professionals in hun eigen rol
- Sociale kaart helder hebben
- Gebouwen onder de loep nemen (gebrek aan ruimte is vaak een probleem)
- Brede schooldag realiseren
- Fasenonderwijs (niet meer in 8 groepen, maar in 16 fases) Eigen leerroutes op deze manier meer mogelijk maken/ flexibilisering in onderwijstijd.
- Ketenpartners met elkaar afspraken gaan maken. Als de besturen hetzelfde willen, dat is stap 1.
- PO-Raad en ministers moeten meer professionele ruimte bieden om het proces te gaan realiseren. Kom echt “waardierend toezien” als inspectie. Nu nog “oordelend kader”.
- Intrinsieke motivatie leerling centraal.
- Ambities dichterbij: voldoende handen en ogen op school, niet alleen expertise; ook praktisch gezien, de hulpmiddelen die nodig zijn, douches, toiletten en zorgruimtes, andere materialen. Er is meer geld nodig, leraren kunnen zich dan verder professionaliseren - leraren vragen vaak IB'ers om hulp terwijl ze eigenlijk veel zelf al kunnen. Ook dit zijn voorwaardelijke ambities.
- Op de scholen is veel tekort aan ruimtes, daarnaast dus ook aan financiën.
- Welke stappen zijn daarnaast nodig? Regelruimte. Voorbeeld: een paar jaar geleden kwam er iemand in het schoolgebouw voor dyslexiebehandelingen, maar er was geen geld voor huur, de ruimte kon niet zomaar worden weggegeven zei het RID, de school wilde alleen maar dat kinderen werden geholpen. Er zaten dus bureaucratische schotten tussen zorg en onderwijs, mensen keken niet verder dan hun eigen organisatie. Er zijn ruimere kaders nodig om o.a. gebruik te maken van elkaars ruimtes, flexibel zijn en denken in mogelijkheden buiten de kaders als je met z'n allen rond het kind gaat staan.
- Beleidsstappen vanuit de gemeente: netwerksamenwerking inrichten over eigen grenzen heen, inzetten op een doorgaande lijn en niet in verkokering denken. Dat zou het karakter van een IKC moeten krijgen, georganiseerd op 1 plek. Je wil er al vroeg bij zijn met de samenwerking, zodat het vertrouwen met de ouders wordt opgebouwd.
- In 2028 zijn er ook minder SO- en SBO-scholen, maar dat is nu groeiende, dat gaat niet goed! Je zou hopen dat er veel minder kinderen voor een TLV worden aangemeld, als aan voornoemde voorwaarden wordt voldaan is er ruimte voor inclusiever beleid. Er zouden veel minder mensen ambulante moeten zijn, maar binnen de school werkzaam.
- Wat kan er nog meer in beleid? De visie op wat normaal gedrag is bij kinderen moet anders, maken we het niet wat te smal wat een kind moet kunnen op een bepaalde leeftijd? Wat verwachten we van kinderen? Dat verschilt per cultuur. Je kan kinderen ook uitsluiten door te zeggen dat ze 'iets' nodig hebben. Verwachtingen moeten een gezamenlijke visie zijn van de partners. Minder labelen.
- En dan ook minder naar nauwe resultaten en opbrengsten kijken. Iedereen wil zorg en inclusie, maar daarnaast wordt er in je nek gehijgd om resultaten als leraar. Die belangen blijven meespelen op scholen. Beleidsmatig in school, inspectie en overheid moet dat veranderen. Hoe jonger, hoe meer ruimte het kind nodig heeft, en nu is het andersom, dat is de wereld op z'n kop! Ook besturen en SWV voelen die druk, en de ouders die

verwachten dat elk kind havo of hoger als advies krijgt. Ze leggen de lat hoog, ze horen dingen van elkaar op het schoolplein, die factor speelt ook mee.

- Het heeft invloed op gedrag van kinderen, de meeste TLV's hebben te maken met gedragsproblemen.
- Er is een lerarentekort, de directeur is vaak al blij als er iemand voor de groep staat, zoals een onderwijsassistent, ook dat is niet altijd op de eerste plaats in het belang van het kind. Er moeten genoeg mensen zijn, dat is essentieel. Anders blijft inclusief onderwijs een mooi ideaal.
- Een school met kleine klassen, zoals op een SO-school met veel subsidies, dat gun je eigenlijk ieder kind. Maar juist op scholen in wijken waar ouders geen cent te makken hebben moeten het zonder deze subsidies stellen, dat voelt vaak oneerlijk.
- 1-2-leerkrachten leiden tot wederzijds begrip en betere samenwerking, maar daar hebben we niet de mensen voor.

4) Interprofessioneel samenwerken

Iedereen binnenboord in huis, wat drempelverlagend werkt waardoor je makkelijker kan schakelen. Ketenpartners GGD, VSO, huisartsen, etc., zijn die ook allemaal lid of deel van dit SWV, en zijn daar ook geen bruggen mee te slaan? Kunnen we interprofessioneel samenwerken en het onderscheid zorg-onderwijs los laten?

Samenvattend

Alle ketenpartners in 1 gebouw, met spreekkamers, kindercoaches, consultatiebureau, alles en iedereen. Ondersteuning op school mogelijk. Zoveel mogelijk disciplines in de school, dat werkt drempelverlagend, ook voor ouders. Waarom zijn de partners niet aanwezig en geen onderdeel van het SWV? Inclusie in onderwijs lukt als barrières tussen onderwijs en zorg worden doorbroken.

Samenvattend beeld 'Interprofessioneel samenwerken'

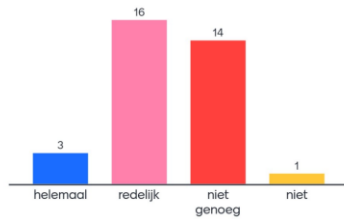

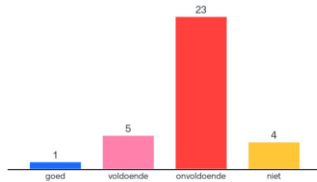
3.2 Thema 2: Interprofessioneel samenwerken bij Onderwijszorgarrangementen (OZA) .....

Voorafgaand aan het ronde tafelgesprek over het thema 'interprofessioneel samenwerken' zijn er van alle deelnemers data verzameld met een mentimeter. Onderstaand een overzicht van de data.

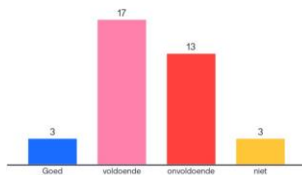
De ketenpartners onderwijs en jeugd hebben de doelgroep in de wijk in beeld

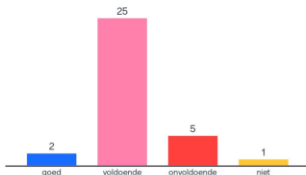
Zeggenschap en hoorrecht van leerlingen is geregeld in het interprofessioneel samenwerken

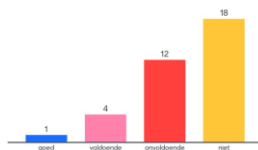
Professionals Onderwijs, Jeugd en Zorg werken samen aan onderwijszorgarrangementen

De positie van ouders is geregeld in de samenwerking onderwijs, jeugd en zorg

Er wordt professionalisering georganiseerd voor effectieve samenwerking bij OZA's tussen onderwijs, jeugd en zorg

Samen inclusiever en OZA ... de eerste stap is			
Relatie	Communicatie	Expertises delen	Werkveld crossovers
Elkaar leren kennen	Met elkaar in gesprek	Mogelijkheden leren kennen	Bob bellen
Verbinden	Zelfde taal spreken	Ontschotten O&J	Successen delen en niet opnieuw wiel uitvinden
Elkaar Vertrouwen	Op vaste momenten samen aan tafel	Zicht op sociale kaart – verantwoordelijkheden	Opties verkennen
Samen om het kind heen	Samen een plan	Wie is wie	Verbinden met Matine en kijken naar kansen
	Betrokkenen informeren	Elkaar kennen en erkennen in expertise	Doen!

Samen inclusiever en OZA ... de eerste stap

- Inzicht krijgen in hoe WIJ het noemen & hoeveel OZA-leerlingen er zijn. Conclusies verbinden aan acties.
- Samenwerking zonder belemmeringen; Meer samenwerken
- Gezamenlijke scholing
- Onderlinge informatie delen ouders, school en zorg
- Verantwoordelijkheden en rollen helder; Goede taakverdeling
- Duidelijkheid over wie regiehouder is, taken en rollen verdelen, doelen stellen.
- Streven naar zo min mogelijk OZA's
- De leraren informeren, betrekken en beter in staat stellen tot inclusie
- Meer bekendheid onder ouders geven aan OZA's – goed informeren over OZA
- Business Case
- Aansluiten bij ouderbijeenkomsten
- Vast aanspreekpunt Jeugdhulp in de school

Thema 2: Samen inclusiever, interprofessioneel samenwerken en OZA

Ambitie 1: Opzetten van OZA en OZA-overleg en uitvoeringsniveaus (lokaal – regionaal)

Ambitie: We hebben het over een kind ipv waar wordt het uit betaald. Gebiedsgericht werken in Zaanstad.

Ambitie: De stip aan de horizon in 2028

Als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

- Een andere naam voor onderwijszorgarrangement: er ontstaat een discussie of dat dan een onderwijsarrangement zou moeten heten.
- Ontschotten van de middelen van de gemeente; er wordt nu onderscheid gemaakt tussen onderwijszorgarrangement (OZA) en een zorgonderwijsarrangement (ZOA).
- Versimpeling voor scholen en ouders; is het jeugdwet? WLZ? ZVW? Evt als opdracht voor de jeugdspecialist.
- Kunnen de middelen vanuit zorg verdeeld worden over de gebieden? Dan bepaalt het gebied welk kind waar welke ondersteuning nodig. Gebiedsgerichte aanpak; kind heeft iets nodig, we zien hoe we het gaan regelen.
- Data van jeugdhulpgebruik in een gebied; krijgt dit gebied de middelen die ze samen mogen verdelen?
- *Kindcentrum 4-7 jaar is er al, met 2 kleine OZA-s. Dit zou uitgebreid kunnen worden. Er is geen verschil tussen lokaal, regionaal en op schoolniveau door de wijze waarop wij het geregeld hebben.*

Beleid 2024-2028

- Wie kan de school benaderen om de zorg binnen de school te krijgen. Binnen de gemeente Zaanstad zijn de adviseurs uitvoering de personen die weten binnen welke wetgeving/financien het valt.
- Niet praten van “er is geen geld voor”, maar handelen vanuit “dit is er nodig voor dit kind.”
- Hoe kan er minder geld besteed worden aan screening en beoordeling of een kind gebruik kan maken van OZA? (Loketten, onafhankelijke commissies, enz)
- Uit de verschillende wetten (Jeugdwet, Zorgverzekeringswet, WLZ) de potjes bij elkaar leggen en het gebied laten bepalen wat waar ingezet moet worden.
- Lerarentekort is ook bepalend.
- Onderwijs anders organiseren.

Interprofessioneel samenwerken

- Wat is er nodig voor dit kind is de vraag die voorligt voor het betrekken van ketenpartners.
- Alle ketenpartners

Samenvattend

Budgetten bij elkaar leggen en vanuit gezamenlijke blik en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor passend onderwijs en passende ondersteuning de professionals van de werkvloer laten bepalen wat er voor een kind ingezet wordt.

Er ligt op dit gebied nog veel werk. Samenwerking zo goed en efficiënt mogelijk.

Thema 2: Interprofessioneel samenwerken in Onderwijszorgarrangementen
Ambitie 2: OZA – Zorg in onderwijstijd

1) Ambitie:

Als het faciliterend is aan het deelnemen aan het onderwijs, dan is het preventief ondersteunend. Heel duidelijk wie wat doet, en dit uitvoert op locatie. De zorg vindt thuis plaats, en de ondersteuning op school. OZA leerlingen in beeld. Onderscheid ondersteuning in en buiten onderwijstijd en thuis. Goede signalering bij het ouder- jeugdsteunpunt.

2) De stip aan de horizon in 2028

Als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

- Een nieuw 'normaal' en wordt er minder snel een OZA gearrangeerd.
- Onderwijs gerelateerde ondersteuning.
- Integrale wijkgeorganiseerde jeugdzorg/ hulpverlening (jeugdteams).
- Een passend schoolgebouw.
- Bewust, beredeneerd en doelgericht doen wat nodig is.
- Een spectrum aan mogelijkheden vanuit vroeg-signalering; interprofessioneel delen van expertise preventief en curatief te handelen.
- Bekendheid van de OZA's die er zijn, niet het wiel opnieuw uitvinden. De basis moet het onderwijs zijn, het moet daar aanvullend op zijn. De familieklas. Een onderwijszorgarrangement waarbij ouders een dagdeel met hun kind naar school gaan.

Versterken van wederzijds respect. Voor de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Komt uit Samenwerkingsverband Amersfoort.

- Bekostiging, onderwijstijd, aan welk programmajijn gaat het aanhaken? Binnen of buiten onderwijstijd plaatsvinden?
- Er zijn kindcentra met diverse arrangementen met andere 'schooltijden'.
- Aan verschillende kinderen worden verschillende eisen gesteld.
- Het is mogelijk dat een onderwijszorgarrangement ten koste gaat van de onderwijstijd.
- Er zijn trajectklassen en reboundvoorzieningen.
- Welzijn van het kind gaat voor schoolprestaties.
- In de wijk wordt gezamenlijk so en/of sbo georganiseerd.
- Als voorzieningen op schoolniveau moeilijk te organiseren zijn, dan wordt dat via het samenwerkingsverband opgepakt.

3) Beleid 2024-2028

- De focus dat ieder kind op dezelfde manier leert is er niet meer. Een kind kan bijvoorbeeld meer hebben aan het leren van sociale vaardigheden of het krijgen van ondersteuning bij motorische ontwikkeling.
- Er worden oplossingen gezocht als een zorgarrangement ten koste gaat van onderwijstijd. Een kind kan eventueel op een later moment leren lezen of rekenen.
- In de school is veel zorg aanwezig; fysiotherapie, ambulante begeleiding, logopedie.
- Er zijn mogelijkheden waardoor leerlingen (tijdelijk) uit de huidige schoolsituatie gehaald worden. Soms wordt verder gewerkt aan onderwijs, maar in andere gevallen worden leerlingen op een rustige plek geholpen bij bijvoorbeeld de start van de dag of door ze even wat minder prikkels te geven.
- Scholen organiseren gezamenlijk een plek waar leerlingen worden geplaatst die so of sbo nodig hebben. Daardoor worden ze op een goede manier ondersteund in de tijd waarop ze wachten op overplaatsing naar een so- of sbo-school. Wellicht is terugkeer naar de reguliere school ook een optie.
- Jeugdzorgaanbieders zijn betrokken bij trajectklassen en rebound voorzieningen.
- Onderwijszorgarrangementen zijn er op verschillende niveaus; intern, extern, in scholen, in de wijk. Die arrangementen worden goed beschreven. Daar is zicht op en via een escalatieladder wordt gekozen voor het juiste arrangement.
- Binnen het SWV wordt gedeeld welke initiatieven er zijn voor ondersteuning.

4) Interprofessioneel samenwerken

Samenvattend

Als zorg binnen de school wordt georganiseerd, dan gaat dat ten koste van onderwijs. Dat hoeft geen probleem te zijn als er de bewustwording is dat niet ieder kind op dezelfde manier leert. Op dit moment lopen leraren stuk op zorgniveau drie. Dit niveau kan opgerekt worden door daarbinnen extra voorzieningen te organiseren.

Thema 2: Interprofessioneel samenwerken in Onderwijszorgarrangementen

Ambitie 3: Preventie Thuiszitters

Ambitie: Preventie thuiszitters – Geen thuiszitters meer - “It takes a village to raise a child!”

2) De stip aan de horizon in 2028 - als de ambitie gerealiseerd is, is er in 2028 .....

- Gezinnen goed in beeld hebben. Duidelijke ondersteuningsstructuur. Vertrouwensband ouders en leerlingen. Goede samenwerking met leerplicht en schoolarts preventief karakter/ geen sancties/ zichtbaarheid vergroten (bijvoorbeeld op ouderavond/ schoolinformatieavond)
- Duidelijke regievoerder binnen alle betrokken ketenpartners/ afstemming nodig/ verschilt wie deze rol krijgt per leerling afhankelijk van problematiek
- Gezinspsychologie/ gezinsbenadering/ gezinsbegeleiding. Holistische kijk en integrale benadering
- Goede analyse van de doelgroep: wie zijn de thuiszitters eigenlijk?
- Preventief werken door community-based van 7 tot 7 te werken. Plan op maat per kind en een goede samenwerking met de ketenpartners. Breed meedenken met disciplines.
- Gewoon houden/ normaliseren/ geen taboe op ondersteuning/ ouders het gevoel geven dat ze niet alleen zijn
- Investeren in ouders vanaf de start; in gesprek gaan/ huisbezoeken.
- Goede verzuimregistratie
- Geen thuiszitter meer!
- Een vraag die tussendoor opkomt: in hoeverre is de OZA van toepassing in deze setting? We hebben de zorgboerderijen in de regio, wat is er verder nog van toepassing?
- Als we nadenken over preventie thuiszitters in de samenwerking tussen onderwijs en zorg, hoe zit dat in 2028? Welke beleidsstappen zijn er nodig?
- Vanuit schoolmaatschappelijk werk: eerder expertise inzetten (soms zijn er signalen maar het kabbelt voort), zodat je het kind goed in beeld krijgt, en de inzet in de school doen vanuit de zorg. In de Zaanstreek hebben we een praktijk die uitstekend thuiszitten kan voorkomen, maar ze hebben te weinig mensen. De gemeente betaalt die praktijk. En dat is een OZA: leerling vanuit onderwijs, bekostiging vanuit de zorg – heel mooi ideaal, maar op dit moment financieel vaak niet realiseerbaar.
- Als je een kleuter hebt die op school niet functioneert wil je iemand ernaast hebben staan als ‘schaduw’, daar zijn nu geen mensen voor. Er zijn wel onderwijsassistenten, maar dat is er maar 1 per klas. In deze setting haalt het dan aandacht van andere kinderen weg.
- Veel thuiszitters hebben angststoornissen, met name door corona-periode (groep 5,6,7,8), die kunnen de drempel niet meer over en als school heb je daar de expertise niet voor, dan komt er een schaduw die dat stapje voor stapje doet – de expertise is dus in huis, daar heb je de zorg voor nodig (in de casus die als voorbeeld wordt gegeven vanuit een psychologenpraktijk).
- Andere casus: een kind met autisme dat veel niet begrijpt en een intensieve schaduw nodig heeft, dat kan ook een thuiszitter worden. Ook daar is preventie nodig. Snel in beeld krijgen en expertise op inzetten. Daar gaat wel een proces aan vooraf: het gaat niet goed met een

kind, het dienstencentrum komt erbij en dan volgt er een oa, en dan moet er wat, zoals een zorgboerderij.

- Dat proces is niet altijd in kaart te brengen: het begint er vaak mee dat het kind vaker ziek wordt gemeld, het meeste blijft onzichtbaar. Je moet dus zo vroeg mogelijk expertise inzetten. Bij deze kinderen zijn vaak de mogelijkheden al uitgeput, en vanuit de scholen: wat dan, hoe pakken we het dan verder op? Voor welk type leerling is er wat beschikbaar?
- De zorgboerderij en Teach+ zijn nu extern beschikbaar, waarom worden OZA's niet op school zelf aangeboden? In Amsterdam gebeurt dat vaker: er is meer geld beschikbaar, leerplicht Amsterdam is veel actiever, de OZA's worden daar op school ingezet en dat kennen we in de Zaanstreek niet. Op dit moment zit er voor Zaan Primair 22 kinderen deels of geheel thuis, daar wordt al enorm op ingezet. De groep die tussen wal en schip valt, daar zit de probleem in het systeem – thuis, trauma, die kinderen hebben zorg en behandeling nodig; de ouders vaak ook, maar daar is geen toegang toe. Er zijn geen wachtlijsten, het wordt niet bekostigd, ouders willen het niet. Wat kan je dan wel preventief doen om deze leerlingen op school te houden? Scholen geven tijdig aan dat er iets anders nodig is, waarbij allerlei ondersteuning wordt ingevlogen, maar een kind staat een jaar op de wachtlijst in de Zaanstreek.
- Bij het dienstencentrum Zaan Primair lukt dat wel met één kind, door twee mensen met een enorme berg kennis – maar er zijn er dus in feite nog 44 nodig, afgaande op de thuiszitterscijfers. Ambitie richting 2028 in de Zaanstreek, wat moet er gebeuren? OZA's in de school, in plaats van extern.
- Doorverwijzing moet ook mogelijk zijn, ook al is dat misschien minder inclusief.
- De zorgboerderij is fijn om even bij te komen, maar het is niet genoeg – eigenlijk hadden deze kinderen op school moeten blijven en het OZAK moeten krijgen.

3. Beleid 2024-2028

- Anders organiseren van het onderwijssysteem: Nu, als je niet aan de doelen voldoet, val je buiten de boot en “stroom je af”. Ieder werkt op een eiland. We proberen de uitval van het systeem vervolgens weer te repareren. Dus, verandering in de basis is nodig.
- SMW-er een actieve rol geven om verbinding met de leerling te houden. Investeren in uren/geld voor een “iedereen naar school consultant (INS)”, iemand met kennis van gezinsdynamieken.
- 1. Analyse van thuiszitters; wat is de oorzaak/veranderwens?
- 2. Inzetten op preventie in de basis (ouders die niet open staan voor hulpverlening/ multiculturele problematiek/ motivatieprobleem)=> Passend onderwijs in de school/ dekkend aanbod in de regio.
- 3. Systeemgericht werken en planmatig werken: goede registratie en een stappenplan of richtlijn, die duidelijkheid biedt op het proces.
- 4. Specialistische aanpak voor enkelen
- Beeldvorming leerplicht/ verschillende typen onderwijs (afstromen) => normaliseren
- We willen geen thuiszitters en geen specifieke arrangementen en geen wachtlijsten, maar wat kan je doen in de weg daarnaartoe? Dat gaat om geld, onderwijsgeld mag niet naar zorg en vice versa. Er is geen gezamenlijke pot. Dan heb je het over een OZA.

- Wat is er dus nodig? Een gezamenlijke pot! Dat is een mogelijk beleidspunt.
- We zien nu 1 op de 7 (?) kinderen in de jeugdhulp. Het aantal kinderen die hoogspecialistische jeugdhulp nodig heeft groeit, er moeten dus meer spics worden afgegeven, dat is een praktisch probleem. Er moeten minder kinderen zijn die dat nodig hebben. Maar het neemt toe door de problemen in de (familie)systemen, en wat kunnen we daaraan doen?
  - Er zijn ook kinderen met schoolfobie, die hebben zorg nodig. Soms willen ouders dat niet, die willen geen behandeling voor een kind met een schooltrauma; en soms willen ouders wel maar lukt het niet.
  - We proberen de kinderen te fixen, maar de problemen zitten in het systeem, de ouders, de achtergrond, maatschappelijk. We zetten het kind na behandeling terug in dezelfde context.
- Wat kan je preventief doen? Kijken naar de oorzaken: complexe echtscheiding met soms veel geweld, armoede, verslaving, ouders die zelf trauma's hebben, ouders die geen hulp willen. Die kinderen willen we op school houden, we vragen de expertise van binnen onze organisaties om ze op school te houden. Soms zet je in op trauma, dan moet je traumasensitief werken. Daar heb je aanbeveling en advies voor nodig, dat wordt gewoon niet gedaan. Veel kinderen die thuiszitters zijn, daar blijft de school bij achter de feiten aanhollen, omdat we geen grip hebben over die systeemproblematiek.
- Wat kan preventie zijn in die gezinssituatie op jonge leeftijd?
  - Consultatiebureaus kunnen daar een grote rol in spelen, signaleren in vroeg stadium! Ouders krijgen dan de kans om te accepteren dat er hulp nodig is. Zal niet altijd lukken, maar dan maak je een kans. Ouders hebben zelf ook hulp nodig, als de ouder in een vechtscheiding zit of getraumatiseerd uit Syrië komt, en dan is traumasensitief lesgeven aan het kind niet genoeg.
- Voor 2028 is een consultatiebureau heel ambitieus... morgen de GGD bellen!

4) Interprofessioneel samenwerken

Moet iedere school dan een behandelaar hebben? Als je de OZA ook thuisnabij wil hebben? In de Zaanstreek zit het overal en nergens, niet naast de deur. In Amsterdam is het ouder-kindteam veel meer betrokken bij de school, zit ook bij gesprekken.

Vast aanspreekpunt in de school vanuit het jeugdteam, korte lijnen vanuit de hulpverlening, waarom krijgen zoveel scholen dat niet voor elkaar?

Omdat daar ook veel tekorten en wisselingen zijn. De naam 'jeugdteam' is slecht gekozen, dat jaagt ouders schrik aan, ouders zijn dan bang dat hun kind wordt afgepakt.

Samenvattend

Belangrijk is om met z'n allen samen te werken om vroegtijdig problematiek te signaleren, op de scholen zelf, omdat het juist vaak misgaat in de familiesystemen. Consultatiebureaus kunnen daar een grote rol bij spelen. We missen op school de toegankelijkheid van behandeling. Het voorbeeld van Amsterdam is inspirerend. De OKT's (Ouder-kind-teams) zitten in de scholen zelf, de lijnen zijn daardoor korter, de samenwerking is intensiever en hechter; in de Zaanstreek hebben we de naam 'jeugdteam', dat schrikt veel ouders af, schoolmaatschappelijk werk is laagdrempeliger.

Samenvattend beeld: Interprofessioneel samenwerken bij zorgarrangementen

3.3. Pareltsjes in de Zaan

Met het pareltjes vissen worden collega's in dit samenwerkingsverband uitgenodigd om goede praktijken te delen waar je trots op bent omdat het goede initiatieven voor ontwikkelkansen van het kind blijken te zijn. Tevens is er een uitnodiging om dit pareltje te verbeelden in een video-compilatie zodat goede praktijken mooi verbeeldt worden voor je eigen praktijk én het alles ervaring gedeeld kan worden in het samenwerkingsverband. Door elkaar te inspireren vormen de Pareltsjes samen een fraaie ketting.

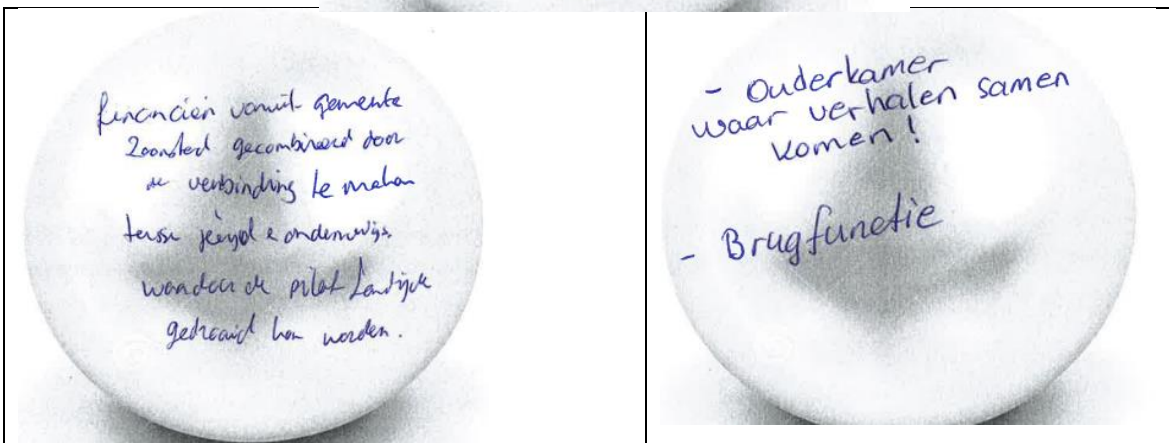
Bob Vloedveld, directeur van GO en GVO school Dynamica in Koog aan de Zaan. Zijn school heeft een reguliere school, OBS De Watermolen, als buur. De scholen ontwikkelen een gedeeld natuurspeelplein, de 'Groene Pleinen', waar kinderen van beide scholen elkaar gaan ontmoeten. De ontwerpplannen zijn klaar, in januari 2025 gaan de spades de grond in.

Bij de ontwikkeling van de plannen werd Vloedveld geïnspireerd door Marc van de Geer, directeur van EBS Het SchatRijk, die in de regio pionierde met Natuurspeelplaatsen.

Vloedveld is ervan overtuigd: 'Met deze initiatieven geven we invulling aan inclusie!' (M. van Turnhout).

<p>Leerling met progressieve spierziekte: samenwerking met ouders, Hehomecare, Fysio in de school, begeleider vanuit Stichting MEE, traplift in de school (mega snel geplaatst via Agora), veel aangepast meubilair via PGB-budget. En een blije leerling!</p>	<p>verbinding school-thuis - hulp voor het kind</p> <p>preventief werken & "TRIAGE"</p> <p>voorzieningen * inclusie * spreeluur psychologen bij de leerjaar (school district)</p> <p>onderwijszorg</p> <p>↳ we trekken samen op</p> <p>sinds 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1x per 2 wkn - nu 1x p.m. - IB ook spreeluur <p>Parels vissen</p>

Leerling met progressieve
spierziekte: samenwerking met
ouders, Hehomecare, Fysio in
de school, begeleider vanuit
Stichting MEE, traplift in
de school (mega snel geplaatst
via Agora), veel aangepast
meubilair via PGB-budget.
En een blijde leerling!"

We geloven in het delen en vermenigvuldigen van 'Mooie praktijkvoorbeelden'.

Heb jij of ken jij een 'pareltje' waar je trots op bent, laat het ons weten. We bedenken dan samen een mooie beeldcompilatie om de kennis te delen.

We blijven mooie pareltjes vissen!!

4. Samenvattend beeld en input voor Ondersteuningsplan 2024-2028

4.1. Samenvattend beeld

We kijken terug op een inspirerende middag waarin we letterlijk een 'stoom'-hal hebben ervaren met bruisende ideeën over 'Samen inclusiever & Interprofessioneel samenwerken aan een dekkend netwerk' voor de nabije en verdere toekomst. Jullie zijn met elkaar het 'Goede gesprek' aangegaan en met respect en waarde(ring) geluisterd naar ieders perspectief 'als bestuurder, directeur, begeleider, leraar, gemeente, jeugdwerk, maatschappelijk werk' en de daarvan afgeleide ambities, beleid, partnerschap en actielijnen. In de gesprekken hebben jullie voor de regio veel input verzameld op de twee thema's van deze middag: Inclusie & interprofessioneel samenwerken (1) en interprofessioneel samenwerken en OZA en de daarvan afgeleide ambities. Per ambitie hebben jullie 'de stip aan de horizon' en daarvan afgeleide beleidslijnen en samenwerkende partners besproken. Dank voor de vele waardevolle input die dit heeft opgeleverd voor het Ondersteuningsplan 2024-2028 van de schoolbesturen in het Samenwerkingsverband PO Zaanstreek. Jullie input heeft een nauwe samenhang met de wettelijke kaders en inhouden waarmee ieder thema werd ingeleid. Door de theoretische kennis te verbinden aan praktijkkennis en toekomstlijnen, staan jullie 'aan' om Inclusief onderwijs met vereende kracht met alle daarbij betrokken partners te realiseren. Daarmee zet je in de regio opnieuw een stap voorwaarts om iedere schooldag mooie groei en ontwikkelkansen voor elk kind in de Zaanstreek te realiseren waarin kinderen met en zonder beperking elkaar ontmoeten in gelijkwaardigheid en volwaardigheid. Ieder kind doet ertoe, wil gezien en erkend worden, erbij horen en meedoen. Deze middag brengt jullie samen weer een stapje dichterbij de missie en visie van het Samenwerkingsverband.

Missie:

In de Zaanstreek werken wij als schoolbesturen met onderwijsprofessionals, ketenpartners – en natuurlijk met kinderen en hun ouders - aan thuisnabij, inclusiever onderwijs.

Visie:

Ieder kind doet mee in de samenleving – inclusie (niemand uitsluiten) – volwaardig burger 'erbij horen, meedoen, ertoe doen': de school als oefenplaats voor het latere democratische samenleven. Kind en ouders hebben recht van spreken

SWV
Primair Onderwijs Zaanstreek

SAMEN INCLUSIEVER

INTERPROFESSIEEL SAMENWERKEN AAN INCLUSIEVER ONDERWIJS IN DE ZAAN

29 NOV

INTERPROFESSIEEL SAMENWERKEN AAN INCLUSIEVER ONDERWIJS

SOCIALE KAART

NETWERK VERSTERKEN

WIE HEEFT DE REGIE?

EXPERTISES IN DE SCHOOL

- JEUGD
- FYSIO
- MEDISCH ETC...

SCHOOL ALS Community

SCHOLENBOEK

SAMENWERKING

HAND IN HAND

1 JEUGD-SPECIALIST THUIS & SCHOOL

VERBODER

MANDAAT

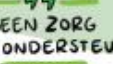
ONTWIKKELING KIND CENTRAAL

ONTSCOTTING

GEEN ZORG MAAR ONDERSTEUNING

SAMENWERKEN BIJ ZORGARRANGEMENTEN

ACTIEVE ROL

PREVENTIEF

ONDERZOEK DE OORZAAK VAN DE PROBLEMEN

WAT IS ZORG EN WAT IS ONDERWIJS?

DOEN WAT NODIG IS

REBOUND VOORZIENING

FAMILIESYSTEEM

ROL CONSULTATIE BUREAU

VAST AANSPEEKPUNT VAN JEUGDTEAM IN DE SCHOOL

ANDERE NAAM

BUDGETTEN SAMENVOEGEN

MONITOREN OORZAAK THUISZITTERS

OPBRENGSTEN VOOR ONDERSTEUNINGSPLAN

GEDEELDE VISIE

NETWERK

VERTROUWEN

MENTIMETER

PARELS IN DE ZAAN

GROENE SCHOOLEIENEN DYNAMICA

PARELS GEZOCHT

SCHETSFABRIEK

4.2. Input voor het Ondersteuningsplan 2024-2028

Het visuele verslag (met dank aan de Schetsfabriek) geeft in een notendop de hoofdlijnen voor de ambities, beleid en actielijnen voor het Ondersteuningsplan 2024-2028, op het onderwerp ‘Samen Inclusiever & Interprofessioneel samenwerken’. Hierbij is het aan te bevelen om bij de ambities, het beleid en de concrete actielijnen belangrijke actuele en toekomstige kaders mee te nemen:

- 1) Het Ondersteuningsplan SWV PO Zaanstreek 2022-2024 als aanknopingspunt voor 2024-2028
- 2) De verbeterpunten Passend Onderwijs
- 3) De bekostigingssystematiek rekening houdend met de diverse wetten en geldstromen
- 4) Onderwijszorgarrangementen en de (experimenteer)regelingen ‘Zorg in Onderwijstijd’
- 5) Route naar Inclusief Onderwijs 2035 & Steeds Inclusiever (2020)
- 6) Het toezichtkader van Inspectie van Onderwijs bij het Samenwerkingsverband en schoolbesturen
- 7) De belangrijke rol van gemeenten als regievoerder van de Jeugdwet in de regio en de samenhang met de uitvoering van de Wet passend Onderwijs
- 8) De brugfunctie en bruggen bouwen – brugfunctionaris tussen onderwijs, thuis en anderen
- 9) Het dekkend netwerk van voorzieningen voor de doelgroep in de extra ondersteuning monitoren op school, schoolbestuur en samenwerkingsverband niveau om planmatig te kunnen verbeteren.
- 10) Training en scholing ‘on the job’ van interprofessionele samenwerkende teams

Input vanuit Gesprekstafels

In de opbouw van de denktank van deze middag waren thema’s en ambities al vastgesteld. Binnen iedere ambitielijn zijn vele data verzameld. Met de coördinator(en) van het samenwerkingsverband is afgesproken dat we de data als geheel opnemen in het verslag als input voor het Ondersteuningsplan 2024-2028.

De themakeuze voor ‘Samen inclusiever & Interprofessioneel samenwerken en ambities’ hiervoor zijn:

Thema 1: Interprofessioneel samenwerken

Ambitie 1: Bouwen aan een samenwerkend netwerk 1 kind - 1 plan

Ambitie 2: Interprofessioneel samenwerken als T-shaped professionals

Ambitie 3: Samen inclusiever, thuisnabij onderwijsondersteuning met ouders en ketenpartners

Thema 2: Interprofessioneel samenwerken bij Onderwijszorgarrangementen (OZA)

Ambitie 1: Opzetten van OZA en OZA-overleg op diverse uitvoeringsniveaus

Ambitie 2: OZA - Zorg in onderwijstijd

Ambitie 3: Preventie thuiszitters - geen thuiszitters meer

Pareltjes

Op de High Tea middag zelf zijn er vier pareltjes gedeeld. Heb je nog goede ideeën? Laat het weten bij het Samenwerkingsverband.

Iedereen hartelijk dank voor je inhoudelijke bijdrage, met een speciaal woord van dank voor de schrijvers, de gespreksbegeleiders, de Schetsfabriek en de fotografe.

Anneke Bax & Marianne den Otter

5. Bibliografie

- Akkerman, S. F., & Bakker, A. (2011). Boundary crossing and boundary objects. *Review of Educational Research, 81*, 132-169. Geraadpleegd op 20 november 2023, van [\(PDF\) Akkerman, S. F., & Bakker, A. \(2011\). Boundary crossing and boundary objects. Review of Educational Research, 81, 132-169. \(researchgate.net\)](#)
- Bronfenbrenner, U. (1995). *Developmental Ecology through space and time: a future perspective*. In: Moen, P., Elder, G.H., & Luscher, J.R. (eds). *Examining lives in context: Perspectives on the ecology of human development* (619-647). Washington, DC: American Psychological Association.
- Meersbergen, E. van, & Jeninga, J. (2012). De ecologie van de leerling. Een systeemgericht model voor het onderwijs. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek, 2012, 51 (4)*, 175-185.
- Inspectie van het Onderwijs (2023). *Toezicht samenwerkingsverbanden passend onderwijs*. Geraadpleegd op 20 november 2023, van [Toezicht samenwerkingsverbanden passend onderwijs | Samenwerkingsverbanden passend onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)
- Moghaddam, Y., Demirkan, H., Spohrer, J. Spohrer, J. (2018). *T-shaped Professionals. Adaptive Innovators*. Business Expert Press.
- Movisie (2020). *Diversiteitsvlechtwerk. Overzicht diversiteitsfactoren voor gemeenten*. Geraadpleegd op 16 november 2023, van [Overzicht diversiteitsfactoren voor gemeenten | Movisie](#)
- Nederlands Jeugdinstuut (NJI, 2020). *Onderwijszorgarrangementen*. Geraadpleegd op 15 november, van [Onderwijs-zorgarrangementen | Nederlands Jeugdinstuut \(nji.nl\)](#)
Verder lezen: [Publicaties NJi over onderwijs-zorgarrangementen | Nederlands Jeugdinstuut](#)
- Onderwijsraad (2020). *Steeds Inclusiever*. Geraadpleegd op 15 november 2023, van [Steeds inclusiever | Advies | Onderwijsraad](#).
- Rijksoverheid (2020). *Derde onderwijs- en zorgbrief*. Ministerie OC&W. Geraadpleegd op 15 november 2023 op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/10/derde-onderwijs-en-zorgbrief>
- Rijksoverheid (2020). Kamerbrief onderwijs en zorg. Geraadpleegd op 16 november 2023, van [Kamerbrief over onderwijs en zorg | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- Rijksoverheid (2020). *Kamerbrief Evaluatie en verbeteraanpak Passend Onderwijs; 25 verbeterpunten*. Geraadpleegd op 15 november 2023, van [Kamerbrief Evaluatie en Verbeteraanpak Passend Onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- Rijksoverheid (2020). *Thuiszitters in het funderend onderwijs*. Ministerie OC&W. Geraadpleegd op 15 november, van [Kamerbrief over thuiszitters januari 2020 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- Rijksoverheid (2021). *Samen bouwen aan ouder- en jeugdsteunpunten*. Ministerie OC&W. Geraadpleegd op 15 november, van <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/wp-content/uploads/2021/10/Leidraad-Samen-bouwen-aan-ouder-en-jeugdsteunpunten.pdf>

Rijksoverheid (2022). *Passend Onderwijs in het Speciaal Onderwijs*. Verkregen op 16 maart 2022 op [\(Voortgezet\) speciaal onderwijs | Passend onderwijs | Rijksoverheid.nl](#)

Rijksoverheid (2023). *Contouren Werkagenda route naar Inclusief onderwijs 2035*. Ministerie OC&W. Geraadpleegd op 15 november 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/03/17/contouren-werkagenda-route-naar-inclusief-onderwijs-2035>

Rijksoverheid (2023). *Werkagenda inclusief onderwijs 2035 – Visual*. Ministerie OC&W. Geraadpleegd op 15 november 2023, van [Werkagenda Inclusief Onderwijs \(visueleverbinders.nl\)](#)

Rijksoverheid (2023). *Droombeeld inclusief onderwijs*. Geraadpleegd op 15 november 2023, van [Rijksoverheid \(2023\). Droombeeld inclusief onderwijs 2035](#).

Rijksoverheid (2023). *Toezicht Samenwerkingsverbanden passend onderwijs*. Geraadpleegd op 15 november 2023, van [Toezicht samenwerkingsverbanden passend onderwijs | Samenwerkingsverbanden passend onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

Rijksoverheid (2023). *Experiment Onderwijszorgarrangementen*. Geraadpleegd op 16 november 2023, van [Onderwijs en zorg | Passend onderwijs | Rijksoverheid.nl](#)

Rijksoverheid (2023). *Subsidieregeling brugfunctionaris*. Geraadpleegd op 16 november 2023, van [Subsidieregeling brugfunctionaris | Passend onderwijs | Rijksoverheid.nl](#).

Samenwerkingsverband PO Zaanstreek (2022). *Ondersteuningsplan 2022-2024*. Interne publicatie.

Samenwerkingsverband PO Zaanstreek (2022). *Samen leren en werken aan inclusiever onderwijs in de Zaanstreek. Ieder kind doet mee*. Interne publicatie.

Van Meersbergen, E. & Jeninga, J. (2012). De ecologie van de leerling. Een systeemgericht model voor het onderwijs. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 2012, 51 (4), 175-185.

Video: WISH – Samenwerken aan weerbaarheid
[Praktijk Samenwerken aan weerbaarheid: WISH \(fontys.nl\)](#)